

မော်စီတုန်း

အဘိဓမ္မာလေးစောင်တွဲ

တင်ထွန်းနိုင်

စာအုပ်အကြောင်း

ဤစာအုပ်ကို ၁၉၆၆ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သော မူရင်း မော်စီတုန်း လက်ရွေးစင် ဆောင်းပါးကျမ်း တွဲ ၁၊ တွဲ ၂ နှင့် မော်စီတုန်း ဆောင်းပါးလက်ရွေးစင်၊ ၁၉၅၀ ခုနှစ်တွင် တရုတ်နိုင်ငံခြားစာပေ ထုတ်ဝေရေးဌာမှ ထုတ်ဝေသော အဘိဓမ္မာ ဆောင်းပါးလေးစောင်၊ ၁၉၅၅ ခုနှစ်တွင် မြသွေးစာပေမှ ထုတ်ဝေပြီး ထွန်းသစ်စ စာပေမှ ဖြန့်ချိခဲ့သော "ပွင့်လင်း မြန်မာပြန်ဆိုသော မော်စီတုန်း လက်ရွေးစင် ဆောင်းပါးများ စာအုပ်တို့ ကို ညှိနှိုင်းတိုက်ဆိုင်ကာ ပြန်လည် တည်းဖြတ် ထုတ်ဝေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ။

လက်တွေ့

သိမြင်မှုနဲ့ လက်တွေ့ဆက်စပ်ပုံ (သို့) သိခြင်းနဲ့
လုပ်ခြင်းဆက်စပ်ပုံ
(၁၉၃၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ)

မာ့ကံစံမတိုင်ခင်က ရပ်ဝါဒဟာ သိမြင်မှုပြဿနာကို စိစစ်ကြည့်ရာမှာ လူတို့ မှာရှိတဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းလက္ခဏာနဲ့ လည်းကောင်း၊ သမိုင်းအရ လူတို့ ရဲ့ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုနဲ့ လည်းကောင်း၊ ကင်းကွာပြီး စိစစ်ကြည့်ရှုကြလို့ သိမြင်မှုက လူမှုရေးလက်တွေ့အပေါ် အမှီပြုနေရကြောင်း (သို့မဟုတ်) သိမြင်မှုက ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးနဲ့ လူတန်းစား တိုက်ပွဲများ အပေါ် အမှီပြုနေရကြောင်းကို နားမလည်နိုင်ကြပါဘူး။

လူသားတို့ ရဲ့ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ဆောင်မှုဟာ အခြေခံအကျဆုံး လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်မှုဖြစ်ပြီး တခြား လုပ်ဆောင်မှုအားလုံးကို အဆုံးအဖြတ်ပေးတဲ့ အရာလည်း ဖြစ်တယ်လို့ ပထမဆုံးအနေနဲ့ မာ့ကံစံဝါဒီတွေက ယူဆကြတယ်။ လူတို့ ရဲ့ သိမြင်မှုဟာ အဓိကအားဖြင့် ရုပ်ဝတ္ထု ဆိုင်ရာ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ဆောင်မှုအပေါ် အမှီပြုပြီး သဘာဝ အခြင်းအရာများ ၊ သဘာဝလက္ခဏာများ ၊ သဘာဝနိယာမတရားများ ၊ လူတို့ နဲ့ သဘာဝ ဆက်သွယ်မှုများကို တစ်စတစ်စ နားလည်လာတာ ဖြစ်တယ်။ ဒါ့အပြင် လူအချင်းချင်းရဲ့ တစ်စုံတစ်ရာ အပြန်အလှန် ဆက်ဆံမှုကိုလည်း ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ဆောင်မှုကတစ်ဆင့် မတူတဲ့ အဆင့်အတန်းအရ တစ်စတစ်စ သိမြင်လာတာ ဖြစ်တယ်။ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ဆောင်မှုနဲ့ ကင်းကွာရင် ဒီအသိပညာ အားလုံးကို ရရှိနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး ။

လူတန်းစားမရှိတဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲမှာ လူတိုင်းဟာ လူ့အဖွဲ့အစည်းဝင် တစ်ဦးအနေနဲ့ တခြား လူ့အဖွဲ့အစည်းဝင်များ နဲ့ အတူ ပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်ကြပြီး တစ်စုံတစ်ရာ ကုန်ထုတ်ဆက်ဆံမှု ဖွဲ့ကာ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ဆောင်ကြတယ်။ ဒီလိုနဲ့ လူသားတို့ ရဲ့

စားဝတ်နေရေး ရုပ်ဝတ္ထု ဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းကြတယ်။ လူတန်းစားရှိတဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းမျိုးထဲမှာ ဆိုရင် လူတန်းစား အသီးသီးထဲက လူ့အဖွဲ့အစည်းဝင်တို့ ကတော့ မတူတဲ့ အသွင်သဏ္ဌာန် အမျိုးမျိုးဖြင့် တစ်စုံတစ်ရာ ကုန်လုပ်ဆက်ဆံမှု ဖွဲ့ကာ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ဆောင်ကြတယ်။ ဒီလိုနဲ့ လူသားတို့ ရဲ့ စားဝတ်နေရေး ရုပ်ဝတ္ထုဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းကြတယ်။ ဒါဟာ လူတို့ ရဲ့ သိမြင်မှု ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်ခြင်းရဲ့ အခြေခံ ရေသောက်မြစ် ဖြစ်တယ်။

လူတို့ ရဲ့ လူမှုရေးလက်တွေ့ဟာ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ဆောင်မှုဆိုတဲ့ အသွင်သဏ္ဌာန် တစ်မျိုးတည်းဖြင့်သာ ရှိနေတာ မဟုတ်ဘူး ။ လူတန်းစားတိုက်ပွဲ၊ နိုင်ငံရေးဘဝ၊ ဝိဇ္ဇာပညာနဲ့ အနုပညာ လုပ်ငန်းဆိုတဲ့ တခြား အသွင်သဏ္ဌာန် အမျိုးမျိုးဖြင့်လည်း ရှိပါသေးတယ်။ ဒါတွေဟာ ရုပ်ဝတ္ထု ဘဝနဲ့ နီးနီးကပ်ကပ် ဆက်စပ်နေတယ်။

ခြုံငုံပြောရရင် လူမှုရေး လက်တွေ့ဘဝထဲက နယ်ပယ်အားလုံးမှာ လူ့အဖွဲ့အစည်းရှိ လူတွေ ပါဝင် လုပ်ကိုင်ကြတာချည်းပဲ။ ဒါကြောင့် လူတို့ ရဲ့ သိမြင်မှုဟာ ရုပ်ဝတ္ထု ဘဝအပြင်၊ နိုင်ငံရေးဘဝနဲ့ ယဉ်ကျေးမှု ဘဝကနေလည်း လူလူချင်းရဲ့ ဆက်ဆံမှု အမျိုးမျိုးကို မတူတဲ့ အတိုင်းအတာ အမျိုးမျိုးအရ သိရှိလာကြတယ်။ အဲဒီထဲမှာ အထူးသဖြင့် အသွင်သဏ္ဌာန် အမျိုးမျိုးနဲ့ ဆင်နွှဲတဲ့ လူတန်းစား တိုက်ပွဲဟာ လူတို့ ရဲ့ သိမြင်မှု ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်ခြင်းကို လေးလေးနက်နက် ဂယက်ရိုက်တယ်။ လူတန်းစားရှိတဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲမှာ ဆိုရင် လူတိုင်းဟာ လူတန်းစား တစ်ရပ်ရပ်ထဲမှာ ရှိနေတယ်။ အတွေးအခေါ် အမျိုးမျိုးဟာ လူတန်းစား တံဆိပ်ခတ်နှိပ် မထားဘူးဆိုတာ မရှိဘူး။

လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ဆောင်မှုဟာ အဆင့်နိမ့်ရာက မြင့်ရာသို့ တစ်လှမ်းပြီး တစ်လှမ်း ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်လာတာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် သဘာဝလောကနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဖြစ်ဖြစ်၊ လူ့လောကနဲ့ ပတ်သက်လို့ ပဲ ဖြစ်ဖြစ် လူတို့ ရဲ့ သိမြင်မှုဟာလည်း အဆင့်နိမ့်ရာကနေ မြင့်ရာသို့ (သို့) တိမ်ရာကနေ နက်ရာသို့၊ ဘက်တစ်ဖက်ကနေ ဘက်များ စွာသို့ တစ်လှမ်းပြီး တစ်လှမ်း ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်လာတာ ဖြစ်တယ်လို့ မှတ်စိတ်ဝါဒီများက ယူဆကြတယ်။

အလွန်ရှည်ကြာတဲ့ သမိုင်းကာလအတွင်းမှာ လူတို့ ဟာ လူ့အဖွဲ့အစည်းသမိုင်းကို ဘက်တစ်ဖက်ကနေသာ နားလည်နေကြရတယ်။ ဒီလိုဖြစ်ရတာဟာ -

- သွေးစုပ်သူ လူတန်းစားများ ရဲ့ တစ်ဖက်စောင်းနင်း အမြင်က လူ့အဖွဲ့အစည်း သမိုင်းကို တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ဖြစ်အောင် အမြဲပြုလုပ်နေတာနဲ့ ၊

- ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး အတိုင်းအတာ သေးငယ်တဲ့ အတွက် လူတို့ ရဲ့ အမြင် မကျယ်နိုင်အောင် ကန့်သတ်ထားတာတို့ ကြောင့် ဖြစ်တယ်။

ဧရာမကြီးမားတဲ့ ကုန်လုပ်စွမ်းအားစုဖြစ်တဲ့ အကြီးစား စက်မှုလုပ်ငန်းနဲ့ အတူ တစ်ပါတည်း ခေတ်သစ်ပစ္စည်းမဲ့ လူတန်းစား ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ အချိန်ကျမှ သာ လူတို့ ဟာ လူ့အဖွဲ့အစည်းသမိုင်းရဲ့ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုကို သမိုင်းအရ ဘက်ပေါင်းစုံ သိရှိနားလည်နိုင်ပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်းနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သိမြင်မှုကို ဝိဇ္ဇာပညာတစ်ရပ်အဖြစ် ပြောင်းလဲနိုင်ခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒါဟာ မှတ်စိတ်ဝါဒဝိဇ္ဇာပညာပဲ ဖြစ်တယ်။

လူတို့ ရဲ့ လူမှုရေးလက်တွေ့ကသာ ပြင်ပလောကနဲ့ ပတ်သက်လို့ လူတို့ သိရှိနားလည်ထားတာ အမှန်တရား ဟုတ်မဟုတ် ချိန်ထိုးကြည့်တဲ့ စံထားချက်ဖြစ်တယ်လို့ မှတ်စံဝါဒီများက ယူဆကြတယ်။ တကယ့်ဖြစ်ရပ်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်တယ် -

လူမှုရေးလက်တွေ့ ဖြစ်စဉ်များ ဖြစ်တဲ့ (ရုပ်ဝတ္ထု ထုတ်လုပ်ရေးဖြစ်စဉ်၊ လူတန်း စားတိုက်ပွဲဖြစ်စဉ်၊ ဝိဇ္ဇာပညာ စမ်းသပ်မှုဖြစ်စဉ်ထဲမှာ လူတို့ ဟာ စိတ်ထဲကြိုတင်ခန့်မှန်း ထားတဲ့ အကျိုးသက်ရောက်မှု ရရှိတဲ့ အခါကျမှ သာ လူတို့ ရဲ့ သိမြင်မှုမှန်ကန်ကြောင်း သက်သေပြချက် ရတယ်။ လူတို့ ဟာ မိမိတို့ ရဲ့ လုပ်ငန်း အောင်မြင်စေချင်ရင် ဆိုလိုတာက ကြိုတင် ခန့်မှန်းထားတဲ့ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ရရှိချင်ရင် မိမိတို့ ရဲ့ အတွေးအခေါ်ကို ပကတိတည်ရှိနေတဲ့ ပြင်ပလောကရဲ့ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် တရားများ နဲ့ မူချကိုက်ညီစေရမယ်၊ မကိုက်ညီရင် လက်တွေ့မှာ အရေးနိမ့်လိမ့်မယ်။ လူတို့ ဟာ အရေးနိမ့်ပြီးနောက် အဲဒီထဲက သင်ခန်းစာတွေ ယူပြီး ပြင်ပလောကရဲ့ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် တရားများ နဲ့ ကိုက်ညီအောင် မိမိရဲ့ အတွေးအခေါ်ကို ပြုပြင်ကြလိမ့်မယ်။ ဒီတော့ အရေးနိမ့်မှုကို အောင်မြင်မှုအဖြစ် ပြောင်းလဲနိုင်တယ်။

"အရေးနိမ့်မှုဟာ အောင်မြင်မှုရဲ့ မိခင်"

"တစ်ခါသေဖူး ပျဉ်ဖိုးနားလည်" ဆိုတာဟာ ဒီသဘောပဲဖြစ်တယ်။ အနုပဋိလောမရုပ်ဝါဒရဲ့ သိမြင်မှု သဘောတရားဟာ လက်တွေ့ကို ပထမနေရာသို့ မြှင့်တင်ထားတယ်။ လူတို့ ရဲ့ သိမြင်မှုဟာ လက်တွေ့နဲ့ နည်းနည်းမှ ကင်းကွာလို့ မဖြစ်ဘူးလို့ ယူဆတယ်။ လက်တွေ့ရဲ့ အရေးကြီးပုံကို ငြင်းပယ်တဲ့ ၊ သိမြင်မှုကို လက်တွေ့မှ ကင်းကွာစေတဲ့

မှားယွင်းတဲ့ သဘောတရား မှန်သမျှကို ပစ်ပယ်တယ်။

"လက်တွေ့ဟာ သဘောတရားရေးရာဖြစ်တဲ့ သိမြင်မှုထက် ပိုပြီး မြင့်မားတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ လက်တွေ့မှာ တစ်လောကလုံး သဘောဆောင်တဲ့ ဂုဏ်သတ္တိရှိတဲ့ အပြင်၊ တိုက်ရိုက် တကယ့်ဖြစ်ရပ် သဘောဆောင်တဲ့ ဂုဏ်သတ္တိလည်း ရှိလို့ ပဲ" လို့ လီနင်က ပြောခဲ့ဖူးတယ်။

မ့က်စ်ဝါဒရဲ့ အဘိဓမ္မာဆိုတဲ့ အနုပဋိလောမရုပ်ဝါဒမှာ အထင်ရှားဆုံး ထူးခြားချက် (၂) ချက်ရှိတယ်။ တစ်ချက်က လူတန်းစားလက္ခဏာပဲ။ အနုပဋိလောမရုပ်ဝါဒဟာ ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစားအတွက် အကျိုးပြုတယ်လို့ အတိအလင်း ကြေညာထားတယ်။ နောက်တစ်ချက်ကတော့ လက်တွေ့သဘောတရား ဖြစ်တယ်။ သဘောတရားဟာ လက်တွေ့ကို အမှီပြုတယ်။ သဘောတရားရဲ့ အခြေခံဟာ လက်တွေ့ဖြစ်တယ်။ သဘောတရားက လက်တွေ့ကို ပြန်ပြီး အကျိုးပြုတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းကို အလေးအနက် ပြောဆိုထားတယ်။ သိမြင်မှု (သို့မဟုတ်) သဘောတရားဟာ အမှန်တရား ဟုတ်မဟုတ်ဆိုတာကို ဆုံးဖြတ်ရာမှာ ဆန္ဒပိုင်းအရ ဘယ်လို ခံစားရတယ်ဆိုတဲ့ အချက်နဲ့ ဆုံးဖြတ်လို့ ရတာ မဟုတ်။ ပကတိပိုင်းအရ လူမှုရေးလက်တွေ့မှာ ဘယ်လို အကျိုးသက်ရောက်မှု ရရှိတယ်ဆိုတဲ့ အချက်နဲ့ သာ ဆုံးဖြတ်ရမှာ ဖြစ်တယ်။ အမှန်တရားရဲ့ စံထားချက်ဟာ လူမှုရေးလက်တွေ့သာ ဖြစ်နိုင်တယ်။ လက်တွေ့အမြင်ဟာ အနုပဋိလောမရုပ်ဝါဒ ဆိုင်ရာ သိမြင်မှု သဘောတရားရဲ့ ပထမနဲ့ အခြေခံအမြင် ဖြစ်တယ်။

ဒါပေမဲ့ သူတို့ ရဲ့ သိမြင်မှုဟာ လက်တွေ့မှာ ဘယ်လိုပေါ်ထွက်

လာပြီး လက်တွေ့ကိုတစ်ဖန် ဘယ်လိုအကျိုးပြုပြန်သလဲ ?

ဒီအချက်နဲ့ ပတ်သက်လို့ သိမြင်မှုရဲ့ ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှု ဖြစ်စဉ်ကို ကြည့်ရုံနဲ့ နားလည် လာပါလိမ့်မယ်။

လက်တွေ့ဖြစ်စဉ် အတွင်းမှာ လူတို့ ဟာ အစမှာ တော့ ကိစ္စအသီးသီးရဲ့ အပေါ်ယံ အခြင်းအရာဘက်၊ ကိစ္စအသီးသီးရဲ့ ဘက်တစ်ဖက်၊ ကိစ္စတစ်ခုနဲ့ တစ်ခု ပြင်ပဆက်သွယ်မှုတို့ ကိုသာ တွေ့မြင်ကြရတယ်။ ဥပမာ တခြားအရပ်က လူများ ယင်အန်းမြို့သို့ လာရောက်ကြည့်ရှု လေ့လာတဲ့ အခါ၊ ပထမတစ်ရက် နှစ်ရက်မှာ ယင်အန်းမြို့ရဲ့ မြေအနေအထား၊ လမ်းတွေနဲ့ အိမ်တွေ တည်နေပုံကို တွေ့မြင်ကြတယ်။ လူအတော်များများ နဲ့ တွေ့ဆုံကြတယ်။ ထမင်းစားဧည့်ခံပွဲတွေ၊ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲတွေနဲ့ လူထုစည်းဝေးပွဲကြီးတွေကို တက်ရောက်ကြတယ်။ ပြောတာဆိုတာ အမျိုးမျိုးကို ကြားရကြတယ်။ စာစောင် စာတမ်းအမျိုးမျိုးကို ဖတ်ရှုရကြတယ်။ ဒါတွေဟာ အရာကိစ္စများ ရဲ့ အပေါ်ယံ အခြင်းအရာတွေ၊ အရာကိစ္စများ ရဲ့ ဘက်တစ်ဖက်၊ အဲဒီအရာကိစ္စများ ရဲ့ အပြင်ပိုင်း ဆက်သွယ်မှုတွေ ဖြစ်တယ်။ ဒါကို သိမြင်မှုရဲ့ အာရုံစူးစိုက်မှုအဆင့်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒါဟာ အာရုံခံစားမှုနဲ့ အာရုံထင်မှုအဆင့် ဖြစ်တယ်။

ဆိုလိုတာက ယင်အန်းမြို့ရှိ ဒီအရာကိစ္စ အသီးသီးဟာ လေ့လာရေးအဖွဲ့ လူကြီးမင်းများ ရဲ့ အာရုံခံအင်္ဂါများ အပေါ် ထင်ဟပ် လာပြီး၊ အာရုံခံစားမှု ဖြစ်ပေါ်လာစေတယ်။ သူတို့ ရဲ့ ဦးနှောက်ထဲမှာ များ ပြားလှတဲ့ အာရုံထင်မှုများ နဲ့ အဲဒီအာရုံထင်မှုများ တစ်ခုနဲ့ တစ်ခု အကြမ်းဖျင်း အပြင်ပိုင်း ဆက်သွယ်မှုတွေ ထင်ပေါ်လာတယ်။ ဒါဟာ သိမြင်မှုရဲ့ ပထမအဆင့် ဖြစ်တယ်။ ဒီအဆင့်မှာ လူတွေဟာ နက်နဲတဲ့

အမြင် ယူဆချက်တွေ မရနိုင်သေးပါဘူး။ ကြောင်းကျိုးတရားနဲ့ လျော်ညီတဲ့ (လောဂျစ်နဲ့ ကိုက်ညီတဲ့) ကောက်ချက်များ မချနိုင်သေးပါဘူး။

လူမှုရေးလက်တွေ့တွေ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားရင်း လက်တွေ့ထဲက လူတို့ ရဲ့ ခံစားမှုနဲ့ အာရုံထင်မှုတွေ အကြိမ်ပေါင်းများစွာ အပြန်ပြန်အလှန်လှန် ဖြစ်ပေါ်လာတာနဲ့ အမျှ၊ သိမြင်မှုဖြစ်စဉ်ထဲမှာ ရုတ်ခြည်းပြောင်းလဲမှု (ခုန်လွှား တိုးတက်မှုတစ်ရပ်ဟာ လူတို့ ရဲ့ ဦး နှော က် ထဲ မှာ ဖြစ်ပွား လာပြီး အမြင်ယူဆချက် ပေါ်ပေါက်လာတော့တယ်။ အမြင်ယူဆချက်ဆိုတဲ့ အရာဟာ အရာကိစ္စများ ရဲ့ အပေါ်ယံအခြင်းအရာတွေ မဟုတ်တော့ဘူး၊ အရာကိစ္စများ ရဲ့ ဘက်တစ်ဖက် မဟုတ်တော့ဘူး၊ အရာကိစ္စတွေရဲ့ အပြင်ပိုင်း ဆက်သွယ်မှုတွေ မဟုတ်တော့ဘူး၊ အရာကိစ္စများ ရဲ့ အနှစ်သာရ၊ အရာကိစ္စများ ရဲ့ ဘက်အားလုံး၊ အရာကိစ္စတွေရဲ့ အတွင်းပိုင်း ဆက်သွယ်မှုတို့ ကို ဆုပ်ကိုင်မိပြီး ဖြစ်တယ်။ အမြင်ယူဆချက်ဟာ အရေအတွက်အားဖြင့် သာမက အရည်အချင်း အားဖြင့်လည်း အာရုံခံစားမှုနဲ့ ကွာခြားတယ်။ ဒီအတိုင်း ရှေ့ဆက်တက်ပြီး ပိုင်းဖြတ်မှုနဲ့ ကျိုးကြောင်း ဆင်ခြင်မှုဆိုတဲ့ နည်းများကို အသုံးပြုရင် ကြောင်းကျိုးတရားနဲ့ လျော်ညီတဲ့ ကောက်ချက်များ ရနိုင်တယ်။

"သုံးပြည်ထောင်ဝတ္ထု" ထဲမှာ ပါတဲ့ "မျက်မှောင်ကြုတ်က၊ အကြံရ" ဆိုတာနဲ့ ကျွန်တော်တို့ နေ့စဉ်ပြောနေကျဖြစ်တဲ့ "ကျွန်တော် စဉ်းစားကြည့်ပါရစေဦး" ဆိုတာဆိုတာ လူတို့ က အမြင်ယူဆချက်တွေနှင့် ဦးနှောက်ထဲမှာ ပိုင်းဖြတ်တာနဲ့ ကျိုးကြောင်းဆင်ခြင်တာ ဖြစ်တယ်။ ဒါဟာ သိမြင်မှုရဲ့

ဒုတိယအဆင့်ဖြစ်တယ်။

တခြားအရပ်က လာကြတဲ့ လေ့လာရေးအဖွဲ့ဝင် လူကြီးမင်းများ ဟာ အချက်အလက် အမျိုးမျိုးကို စုဆောင်းကာ တစ်ဖန် "စဉ်းစားကြည့်" ပြီးတဲ့ နောက် "ကွန်မြူနစ်ပါတီရဲ့ ဂျပန်ခုခံရေး အမျိုးသားညီညွတ်ရေး တပ်ပေါင်းစုပေါ်လစီဟာ ပြည့်စုံ ပြတ်သားတယ်၊ ရိုးသားဖြောင့်မတ်တယ်၊ အမှန်တကယ်ဖြစ်တယ်" ဆိုတဲ့ ပိုင်းဖြတ်ချက်ကို ချနိုင်မှာ ဖြစ်တယ်။ သူတို့ ဒီလိုပိုင်းဖြတ်ချက် ချပြီးနောက် တကယ်လို့ စည်းစည်းလုံးလုံး ညီညီညွတ်ညွတ်နဲ့ နိုင်ငံတော် ကယ်တင်ရေးကို သူတို့ တကယ် လိုလားတယ်ဆိုရင် "ဂျပန်ခုခံရေး အမျိုးသားညီညွတ်ရေး တပ်ပေါင်းစုဟာ အောင်မြင်နိုင်တယ်" ဆိုတဲ့ ကောက်ချက်ကို သူတို့ က တစ်ဆင့်တိုးပြီး ချနိုင်လိမ့်မယ်။

အမြင်ယူဆမှု၊ ပိုင်းဖြတ်မှုနဲ့ ကျိုးကြောင်း ဆင်ခြင်မှုဆိုတဲ့ ဒီအဆင့်ဟာ အရာကိစ္စတစ်ခုခုကို လူတို့ သိမြင်တဲ့ ဖြစ်စဉ်တစ်ခုလုံးမှာ ပိုပြီး အရေးကြီးတဲ့ အဆင့်ဖြစ်တယ်။ တစ်နည်းဆိုရရင် ဆင်ခြင်သိ အဆင့်ဖြစ်တယ်။ သိမြင်မှုရဲ့ တကယ့်လုပ်ငန်း တာဝန်ကတော့ အာရုံခံစားမှုကတစ်ဆင့် တွေးခေါ်မှုသို့ ရောက်ရှိဖို့ ၊ ပကတိ အရာကိစ္စတွေရဲ့ အတွင်းပိုင်း ပဋိပက္ခတွေ၊ ၎င်းတို့ ရဲ့ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် တရားတွေကို တစ်စတစ်စ နားလည်ဖို့ ၊ ဒီဖြစ်စဉ်နဲ့ ဟိုဖြစ်စဉ်အကြားရှိ အတွင်းပိုင်း ဆက်သွယ်မှုများကို တစ်စတစ်စ နားလည်ဖို့ ဖြစ်တယ်။ တစ်နည်းဆိုရရင် ကြောင်းကျိုးတရားကျကျ သိခြင်းသို့ ရောက်ဖို့ ဖြစ်တယ်။

ထပ်ပြီးပြောရရင်၊ ကြောင်းကျိုးတရားကျကျ သိခြင်းဟာ အာရုံသိနဲ့

မတူဘူး၊ မတူတဲ့ အကြောင်းရင်းကတော့ အာရုံသိဟာ အရာကိစ္စများ ရဲ့ တစ်ဖက်သတ်ကျတဲ့ အပေါ်ယံ အခြင်းအရာဖြစ်တဲ့ အပြင်ပိုင်း ဆက်သွယ်မှုဖြစ်တဲ့ အရာတွေကိုသာ သိတာဖြစ်တယ်။ ကြောင်းကျိုးတရားကျကျ သိမြင်ခြင်းကတော့ ရှေ့သို့ ခြေလှမ်းကြီးတစ်လှမ်း တက်လိုက်ကာ၊ အရာကိစ္စများ ရဲ့ ဘက်အားလုံးကို လည်းကောင်း၊ အနှစ်သာရနဲ့ အတွင်းပိုင်း ဆက်သွယ်မှုကို လည်းကောင်း သိလာတာဖြစ်တယ်။ ပတ်ဝန်းကျင် ကမ္ဘာလောကကြီးရဲ့ အတွင်းပိုင်း ပဋိပက္ခများကို ပေါ်လွင်လာစေတာဖြစ်တယ်။ ဒီလိုနဲ့ ပတ်ဝန်းကျင် က မှ ၁ လော က ကြီး မှာ ရှိတဲ့ ဘက်အားလုံးရဲ့ အတွင်းပိုင်းဆက်သွယ်မှုအရ ပတ်ဝန်းကျင် ကမ္ဘာလောကကြီးရဲ့ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုကို ပိုင်နိုင်စွာ သိလာတာဖြစ်တယ်။

လက်တွေ့ကို အခြေခံတဲ့ ၊ တိမ်ရာမှ နက်ရာသို့ တိုးဝင်သွားတဲ့ အနုပဋိလောမရုပ်ဝါဒကျတဲ့ သိမြင်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုဖြစ်စဉ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဒီသဘောတရားပြဿနာကို မှတ်စိတ်ဝါဒမပေါ်ခင်က ဘယ်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကမှ ဒီလို မဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့ဖူးဘူး။ မှတ်စိတ်ဝါဒရဲ့ ရုပ်ဝါဒဟာ ဒီပြဿနာကို ပထမဆုံးမှန်မှန်ကန်ကန် ဖြေရှင်းခဲ့တယ်။ သိမြင်မှု နက်နဲသထက် နက်နဲလာတဲ့ လှုပ်ရှားမှုကို ဝါဒကျကျသာမက အနုပဋိလောမကျကျ ညွှန်ပြခဲ့တယ်။ သူတို့ ရဲ့ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးနဲ့ လူတန်းစားတိုက်ပွဲ အတွင်းရှိ ရှုပ်ထွေးတဲ့ အမြဲ အပြန်ပြန်အလှန်လှန်ဖြစ်နေတဲ့ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်မှုတွေထဲမှာ အာရုံသိကနေ ကြောင်းကျိုးတရားကျကျ သိခြင်းသို့ လူအဖွဲ့အစည်းရှိ လူတွေ တက်လှမ်းသွားတဲ့ လှုပ်ရှားမှုကို ညွှန်ပြခဲ့တယ်။

"ရုပ်ဝတ္ထု၊ သဘာဝတရား၊ တန်ဖိုး အစရှိတာတို့ နဲ့ ပတ်သက်တဲ့

အကောင်အထည်မဲ့အသိ၊ ခြုံပြောရရင် ဝိဇ္ဇာနည်းကျတဲ့ (မှန်ကန်တဲ့
လေးနက်တည်ကြည်တဲ့) ရမ်းသန်းပြောတာမဟုတ်တဲ့
အကောင်အထည်မဲ့အသိအားလုံးတို့ ဟာ သဘာဝကို ပိုမိုနက်နဲ
ပိုမိုမှန်ကန် ပိုမိုပြည့်စုံစွာ ရောင်ပြန်ဟပ်နေတယ်" *လီနင်ရေး -
ဟီးဂဲလ်၏ 'လောဂျစ်ပညာစာအုပ်မှ ကောက်နုတ်ချက် ' စာအုပ်မှ လို့
လီနင်ပြောခဲ့ဖူးတယ်။

သိမြင်မှုဖြစ်စဉ်အတွင်းရှိ အဆင့်နှစ်ဆင့်မှာ ထူးခြားမှုရှိတယ်။
နိမ့်တဲ့ အဆင့်မှာ သိမြင်မှုဟာ ခံစားမှုအဖြစ် ဖော်ပြပြီး၊ မြင့်တဲ့
အဆင့်မှာ သိမြင်မှုဟာ ကြောင်းကျိုး တရားကျတဲ့ အသိအဖြစ်
ဖော်ပြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘယ်အဆင့်မဆို အားလုံးဟာ သိမြင်မှုရဲ့
တစ်ပေါင်းတစ်စည်းတည်းရှိတဲ့ ဖြစ်စဉ်ထဲက အဆင့်တွေဖြစ်တယ်လို့
မာ့က်စ်လီနင်ဝါဒက ယူဆတယ်။ အာရုံသိနဲ့ ဆင်ခြင်သိဟာ
အနှစ်သာရမတူပေမဲ့၊ တစ်ခုနဲ့ တစ်ခု ကင်းကွာနေတာ မဟုတ်ဘူး ၊
၎င်းတို့ ဟာ လက်တွေ့ဆိုတဲ့ အခြေခံပေါ်မှာ ပေါင်းစည်းလာကြတယ်။

အာရုံခံစားပြီးရတဲ့ အရာတွေကို ကျွန်တော်တို့ ချက်ချင်း
နားမလည်နိုင်၊ နားလည်ထားပြီးတဲ့ အရာများကိုသာ ပိုမိုပြီး
လေးနက်စွာ အာရုံခံစားနိုင်ကြောင်းကို ကျွန်တော်တို့ ရဲ့
လက်တွေ့များက သက်သေပြခဲ့တယ်။ အာရုံခံစားမှုဟာ
အပေါ်ယံအခြင်းအရာပြဿနာကိုသာ ဖြေရှင်းနိုင်ပြီး၊
သဘောတရားကသာ အနှစ်သာရနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ပြဿနာကို
ဖြေရှင်းနိုင်တယ်။ ဒီပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရာမှာ လက်တွေ့နဲ့
နည်းနည်းမှ ကင်းကွာလို့ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဘယ်သူမဆို အရာကိစ္စ
တစ်ခုခုကို သိနားလည်လိုရင်၊ အဲဒီအရာကိစ္စနဲ့ ထိတွေ့တာ
(သို့မဟုတ်) အဲဒီအရာကိစ္စတွေရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ထဲမှာ နေထိုင်

(လက်တွေ့လုပ်ဆောင်) တာက လွဲလို့ ဖြေရှင်းလို့ ရနိုင်မယ့် တခြားနည်းလမ်း မရှိဘူး။

ပဒေသရာဇ် လူ့အဖွဲ့အစည်းကနေပြီး အရင်းရှင်ဝါဒ လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ ဖြစ်ရိုး ဖြစ်စဉ်တရားကို ကြိုတင် မသိမြင်နိုင်ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အရင်းရှင်ဝါဒ ပေါ်ပေါက်မလာသေးလို့ ၊ ဒါနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ လက်တွေ့မရှိသေးလို့ ပဲ ဖြစ်တယ်။ မှာကပ်စ်ဝါဒဟာ အရင်းရှင်ဝါဒ လူ့အဖွဲ့အစည်းထဲမှာ သာ ပေါ်ထွက်လာနိုင်တဲ့ အရာ ဖြစ်တယ်။ မှာကပ်စ်ဟာ လွတ်လွတ်လပ်လပ်ရှိတဲ့ အရင်းရှင်ဝါဒခေတ်မှာ နယ်ချဲ့ဝါဒခေတ်ရဲ့ ထူးခြားတဲ့ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်တရား တချို့ကို တိတိကျကျ ကြိုတင်မသိမြင်နိုင်ဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အရင်းရှင်ဝါဒရဲ့ နောက်ဆုံးအဆင့်ဖြစ်တဲ့ နယ်ချဲ့ဝါဒ ဆိုက်ရောက်မလာသေးလို့ ပဲ၊ ဒါနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ လက်တွေ့လည်း မရှိသေးလို့ ပဲဖြစ်တယ်။ လီနင်ရဲ့ စတာလင်တို့ ကသာ ဒီလုပ်ငန်းတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့တယ်။ မှာကပ်စ်၊ အိန်ဂျယ်၊ လီနင်၊ စတာလင်တို့ က သူတို့ ရဲ့ သဘောတရားများကို ဖန်တီးပြုစုနိုင်ကြတဲ့ အကြောင်းမှာ သူတို့ ရဲ့ ဉာဏ်ထက်မြက်မှုဆိုတဲ့ အချက်အလက်အပြင်၊ အဓိကအားဖြင့် သူတို့ ဟာ အဲဒီခေတ်က လူတန်းစားတိုက်ပွဲနဲ့ ဝိဇ္ဇာပညာစမ်းသပ်မှုဆိုတဲ့ လက်တွေ့ထဲမှာ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ပါဝင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်တယ်။ ဖော်ပြပါ ဒုတိယအချက်အလက်သာ မရှိရင် ၊ ဘဏ်ဘယ်လောက်ကြီးကြီး၊ ဘယ်လောက် ထက်မြက်ထက်မြက် အောင်မြင်နိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။

"အိမ်တွင်းနေဘိ၊ ပညာရှိကား၊ လောကကြောင်းရာ၊ စုံစွာသိလိမ့်" ဆိုတဲ့ စကားဟာ သိပ္ပံပညာ မထွန်းကားတဲ့ ရှေးခေတ်ကဆိုရင် ယုံတမ်းစကားမျှသာ ဖြစ်တယ်။ သိပ္ပံပညာ ထွန်းကားတဲ့ ခုခေတ်မှာ

တော့ ဒီစကားကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်တယ် ဆိုပေမဲ့၊ တကယ်ကိုယ်တိုင်သိသူများ ဟာ ကမ္ဘာပေါ်မှာ လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်နေသူများ သာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလူတွေဟာ သူတို့ ရဲ့ လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်ချက်နဲ့ သာ "သိရှိမှု" ကို ရပြီး စာပေအက္ခရာနဲ့ တစ်မျိုး၊ သိပ္ပံပညာနဲ့ တစ်ဖုံ နည်းမျိုးဖြင့် အဲဒီသိရှိမှုတွေကို "ပညာရှိကြီး" များ လက်ထဲ အရောက်ပေးလိုက်တဲ့ အခါကျမှ သာ၊ အဲဒီပညာရှိကြီးဟာ သွယ်ဝိုက်တဲ့ နည်းနဲ့ "လောကကြောင်းရာ၊ စုံစွာသိလိမ့်" မယ် ဖြစ်တယ်။

အရာကိစ္စ တစ်ခုခု (သို့မဟုတ်) အရာကိစ္စတချို့ကို တိုက်ရိုက်သိလိုရင်၊ ရှိနေတဲ့ ဖြစ်ရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ အရာကိစ္စတစ်ခုခု (သို့မဟုတ်) အရာကိစ္စတချို့ကို လည်းကောင်း တော်လှန်ပြောင်းလဲတဲ့ လက်တွေ့တိုက်ပွဲမှာ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်မှ သာ အဲဒီအရာကိစ္စမျိုး (သို့မဟုတ်) အဲဒီအရာကိစ္စတချို့ရဲ့ အပေါ်ယံအခြင်းအရာများ နဲ့ ထိတွေ့နိုင်မယ်။ တည်ရှိနေတဲ့ ဖြစ်ရပ်ကို တော်လှန်ပြောင်းလဲတဲ့ လက်တွေ့တိုက်ပွဲမှာ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်မှ သာလည်း အဲဒီအရာကိစ္စမျိုး (သို့မဟုတ်) အဲဒီအရာကိစ္စတချို့ရဲ့ အနှစ်သာရကို ပေါ်လွင်စေနိုင်ပြီး ၎င်းတို့ ကို သိရှိနားလည်နိုင်မယ်ဖြစ်တယ်။ ဒါဟာ ဘယ်သူမဆို အမှန်တကယ် သွားနေရတဲ့ သိမြင်မှုလမ်းကြောင်းဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ လူတချို့က ဒီဖြစ်ရပ်ကို တလွဲတချော်ဖြစ်အောင် ဆန့်ကျင်ဘက်စကားတွေ တမင်ပြောကြတယ်။

က မ္ဘ ၁ ပေါ် မှာ ရယ်စရာအကောင်းဆုံးသူများကတော့ "ဘာမဆိုအကုန်သိသူ"များ ပဲ။ သူတို့ ဟာ လေဖမ်းဒန်းစီး တစ်စွန်းတစ်စ သိရုံနဲ့ မိမိတို့ ကိုယ်ကို "ငါလိုလူ ဇေမ္မုမှာ တလူ" လို့

ကြွားဝါကြတယ်။ သူတို့ ကိုယ်သူတို့ ရှိတာထက်ပို ခန့်မှန်းထားဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားတယ်။ ပညာရချင်ရင် ဝိဇ္ဇာနည်းကျ သဘောထားရှိရမယ်။ ဒါကြောင့် နည်းနည်းမှ တတ်ယောင်ကား လုပ်လို့ မဖြစ်ဘူး၊ နည်းနည်းမှ ဘဝင်မြင့်လို့ မဖြစ်ဘူး၊ တကယ်လိုအပ်တဲ့ အချက်ကတော့၊ ဒါနဲ့ ပြောင်းပြန်ဖြစ်တဲ့ ရိုးသားမှုနဲ့ စိတ်ထားနှိမ့်ချမှုပဲ။ သင်ဟာ အသိပညာရရှိလိုရင်၊ ရှိနေတဲ့ ဖြစ်ရပ်ကို တော်လှန်ပြောင်းလဲတဲ့ လက်တွေ့ အလုပ်မှာ ပါဝင်ရမယ်။ သစ်တော်သီးရဲ့ အရသာကို သင်သိလိုရင် ကိုယ်တိုင်စားကြည့် ရမယ်။ အနုမြူဖွဲ့ စည်းပုံနဲ့ အနုမြူရဲ့ ပင်ကိုသဘာဝကို သင်သိလိုရင်ရူပဗေဒနဲ့ ဓာတုဗေဒစမ်းသပ်မှုများ လုပ်ကာ အနုမြူရဲ့ အခြေအနေကို တော်လှန်ပြောင်းလဲပစ်ရမယ်။ တော်လှန်ရေးသဘောတရားနဲ့ နည်းနာများကို သိလိုရင်၊ သင်ကိုယ်တိုင် တော်လှန်ရေးထဲ ပါဝင် ဆောင်ရွက်ရမယ်။ တကယ့်အသိပညာမှန်သမျှဟာ တိုက်ရိုက်အတွေ့အကြုံကနေ ဖြစ်ပေါ်လာတာသာဖြစ်တယ်။

ဒါပေမဲ့ လူတွေဟာ အရာရာတိုင်းမှာ တိုက်အတွေ့အကြုံ ခံယူနိုင်ကြတာ မဟုတ်ဘူး ။ စင်စစ်မှာတော့ ကျွန်တော်တို့ ရဲ့ အသိပညာအများ စုဟာ သွယ်ဝိုက် အတွေ့အကြုံက ရရှိလာတာတွေဖြစ်တယ်။ ရှေးခေတ်နဲ့ နိုင်ငံရပ်ခြားက ရလာတဲ့ အသိပညာအားလုံးဟာ ဒီအတိုင်းပဲ။ ဒီအသိပညာများ ဟာ ရှေးလူများ နဲ့ နိုင်ငံခြားသားများ အနေနဲ့ တိုက်ရိုက်အတွေ့အကြုံများ ထဲက ရရှိလာတဲ့ အရာများ ဖြစ်တယ်၊ တကယ်လို့ ရှေးလူများ နဲ့ နိုင်ငံခြားသားများက တိုက်ရိုက်လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်ရာမှာ ရရှိတဲ့ အဲဒီအသိပညာများ ဟာ လီနင်ပြောကြားတဲ့ "ဝိဇ္ဇာနည်းကျ အကောင်အထည်မဲ့အသိ" ဆိုတဲ့ အချက်အလက်နဲ့ ကိုက်ညီမယ်ဆိုရင်

ပကတိအရာကိစ္စများကို ဝိဇ္ဇာနည်းကျရောင်ပြန်ဟပ်ထားတာ ဖြစ်မယ်ဆိုရင်၊ ဒီအသိပညာများ ဟာ ယုံကြည်အားထားလောက်တယ်၊ ဒီလိုမဟုတ်ရင် ယုံကြည်အားထားနိုင်တာ မဟုတ်ဘူး ။

ဒါကြောင့် လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ရဲ့ အသိပညာဟာ တိုက်ရိုက်အတွေ့အကြုံနဲ့ သွယ်ဝိုက်အတွေ့အကြုံကရတဲ့ အသိပညာဆိုတဲ့ အပိုင်းနှစ်ပိုင်းသာရှိတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ ရဲ့ သွယ်ဝိုက်အတွေ့အကြုံဖြစ်နေတဲ့ အရာဟာ တခြားသူအဖို့ ကျတော့ တိုက်ခိုက်အတွေ့အကြုံ ဖြစ်မြဲဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် အသိပညာတစ်ခုလုံးကို ခြုံပြောရရင် ဘယ်အသိပညာမျိုးမဆို တိုက်ရိုက်အတွေ့အကြုံနဲ့ ကင်းကွာလို့ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဘယ်အသိပညာမဆို ခန္ဓာကိုယ်ရှိ အာရုံခံစားရာအင်္ဂါများကနေပြီး ပကတိပြင်ပလောကကို အာရုံခံစားရာမှ ပေါ်လာတာဖြစ်တယ်။ ဒီအာရုံခံစားမှုကိုလည်းကောင်း၊ တိုက်ရိုက်အတွေ့အကြုံကိုလည်းကောင်း၊ တည်ရှိနေတဲ့ ဖြစ်ရပ်ကို ပြောင်းလဲပစ်တဲ့ လက်တွေ့မှာ ကိုယ်တိုင် ပါဝင်တာကိုလည်းကောင်း ငြင်းပယ်ရင် အဲဒီငြင်းပယ်သူကရုပ်ဝါဒသမား မဟုတ်ဘူး ။ "ဘာမဆိုအကုန်သိသူ" များ ဟာ ရယ်စရာကောင်းတယ်လို့ ဆိုတာ ဒီအကြောင်းကြောင့်ပဲဖြစ်တယ်။

"ကျားအောင်းရာ ဂူထဲ၊ မဝင်ဘဲနဲ့ ၊ ကျားငယ်ကလေး ရနိုင်ခဲ့၏။" ဆိုတဲ့ ရှေးတရုတ် ဆိုရိုးစကားရှိတယ်။ ဒီဆိုရိုးစကားဟာ လူတို့ ရဲ့ လက်တွေ့သာ အမှန်တရား ဖြစ်တယ်၊ သိမြင်မှုသဘောတရားအဖို့ လည်း အမှန်တရားဖြစ်တယ်။ လက်တွေ့နဲ့ ကင်းတဲ့ သိမြင်မှုဆိုတာ မရှိနိုင်ဘူးလို့ ဆိုလိုရင်းပဲ။

တည်ရှိနေတဲ့ ဖြစ်ရပ်များကို တော်လှန်ပြောင်းလဲပစ်တဲ့
လက်တွေ့အပေါ် အခြေစိုက်ပြီး ပေါ်ပေါက်လာတဲ့
အနုပဋိလောမရုပ်ဝါဒကျတဲ့ သိမြင်ရေးလှုပ်ရှားမှု (သို့မဟုတ်)
သိမြင်ရေး တဖြည်းဖြည်း နက်နဲလာတဲ့ လှုပ်ရှားမှုကို
ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သဘောပေါက် နားလည်စေဖို့ အတွက် အောက်ပါ
အခိုင်အမာဥပမာတချို့ ထပ်မံဖော် ပြပါမယ်။

အရင်းရှင်ဝါဒ လူ့အဖွဲ့အစည်းနဲ့ ပတ်သက်တဲ့
ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစားရဲ့ သိမြင်မှုဟာ လူတန်းစားရဲ့
လက်တွေ့လုပ်ဆောင်မှု အစပိုင်းကာလမှာ (သို့မဟုတ်)
စက်ကိရိယာများကို ရိုက်ချိုးခြင်း၊ အလိုအလျောက်
တိုက်ပွဲဆင်နွှဲခြင်းဆိုတဲ့ ကာလပိုင်းမှာ ဆိုရင် အာရုံသိအဆင့်မှာ သာ
ရှိသေးတယ်။ အရင်းရှင်ဝါဒဆိုင်ရာ အခြင်းအရာ အသီးသီးရဲ့
ဖက်တစ်ဖက်၊ ဒီအခြင်းအရာ အသီးသီးရဲ့
ပြင်ပဆက်သွယ်မှုလောက်သာ သူတို့ သိမြင်ကြတယ်။ အဲဒီအချိန်က
သူတို့ ဟာ "မိမိဖာသာ တည်ရှိတဲ့ လူတန်းစား" သာဖြစ်နေသေးတယ်။
ဒါပေမဲ့ သူတို့ လက်တွေ့လုပ်ဆောင်တဲ့ ဒုတိယကာလပိုင်း (သို့မဟုတ်)
အသိရှိရှိ စည်းရုံးမှုရှိရှိဖြင့် စီးပွားရေးတိုက်ပွဲများ နဲ့
နိုင်ငံရေးတိုက်ပွဲများ ဆင်နွှဲတဲ့ ကာလပိုင်းသို့ ရောက်တဲ့ အခါကျတော့
လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရေရှည်
တိုက်ပွဲအတွေ့အကြုံများ ရရှိပြီး မှတ်စံနဲ့ အိန်ဂျယ်တို့ က အဲဒီ
အတွေ့အကြုံအမျိုးမျိုးကို ဝိဇ္ဇာနည်းကျ စုစည်းပေါင်းချုပ်လိုက်လို့
မှတ်စံဝါဒ သဘောတရား ပေါ်ပေါက်လာကာ အဲဒီသဘောတရားနဲ့
ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစားကို ပညာပေးခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊
ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစားဟာ အရင်းရှင်ဝါဒ လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့

အနှစ်သာရကိုလည်းကောင်း၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းရှိ လူတန်းစားတစ်ရပ်က
တခြားလူတန်းစား တစ်ရပ်ကို သွေးစုပ်တဲ့
လူမှုဆက်ဆံရေးကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစားရဲ့
သမိုင်းပေးလုပ်ငန်း တာဝန်ကိုလည်းကောင်း နားလည်လာကြတယ်။
ဒီ အ ခါ မှာ သူတို့ ဟာ "ကိုယ်ပိုင်အသိရှိတဲ့ လူတန်းစား" အဖြစ်
ပြောင်းလာတော့တယ်။

နယ်ချဲ့ဝါဒနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ တရုတ်ပြည်သူတို့ ရဲ့ သိမြင်မှုဟာလည်း
ဒီအတိုင်းပဲဖြစ်တယ်။ ပထမအဆင့်မှာ အပေါ်ယံသာသိတဲ့
အာရုံသိအဆင့်ဖြစ်တယ်။ ဒါကို နိုင်ငံခြားမှန်သမျှကို
သိမ်းကျုံးဆန့်ကျင်တဲ့ "တိုက်ဖင်းထျင်ကို အရေးတော်ပုံနဲ့ "ဟိဟိုထွမ်"
အရေးတော်ပုံ စတဲ့ တိုက်ပွဲများ ဖြင့် ဖော်ပြခဲ့တယ်။

ဒုတိယအဆင့်ကျမှ သာ ဆင်ခြင်သိအဆင့်သို့ ရောက်လာတယ်။
ဒီအဆင့်မှာ နယ်ချဲ့ဝါဒအတွင်းပိုင်းနဲ့ အပြင်ပိုင်းရှိ ပဋိပက္ခအမျိုးမျိုးကို
တွေ့မြင်လာရုံမက နယ်ချဲ့သမားများက တရုတ်လက်ဝေခံလူတန်းစား၊
ပဒေသရာဇ်လူတန်းစားတို့ နဲ့ ပူးပေါင်းပြီး တရုတ်ပြည်သူလူထုကြီးကို
ဖိနှိပ်သွေးစုပ်တဲ့ အနှစ်သာရကိုလည်း တွေ့မြင်လာကြတယ်။
ဒီလိုသိမြင်မှုဟာ ၁၉၁၉ ခုနှစ်၊ မေလ ၄ ရက်နေ့
အရေးတော်ပုံပေါ်ပေါက်လာတဲ့ အချိန်လောက်ကျမှ
စတင်သိရှိလာတာဖြစ်တယ်။

စစ်ပွဲအကြောင်းကို ကျွန်တော်တို့ ကြည့်ကြဦးစို့ . . .။

စစ်ပွဲကို ဦးဆောင်သူများ ဟာ တကယ်လို့ စစ်ပွဲအတွေ့အကြုံ မရှိတဲ့
သူများ ဖြစ်နေရင် အခိုင်အမာလက်တွေ့စစ်ပွဲတစ်ပွဲ (ဥပမာ လွန်ခဲ့တဲ့
၁၀ နှစ်အတွင်း ကျွန်တော်တို့ ဆင်နွှဲခဲ့တဲ့

မြေယာတော်လှန်ရေးစစ်ပွဲအတွက် နက်နဲတဲ့ ညွှန်ကြားချက်များကို အစပိုင်းက သိရှိနားလည်မှာ မဟုတ်ဘူး ။ အစပိုင်းအဆင့်မှာ တော့ သူတို့ ဟာ ကိုယ်တိုင် တိုက်ပွဲများ စွာတိုက်တဲ့ အတွေ့အကြုံရ သာ ရပြီး၊ ရတဲ့ အကြိမ်ပေါင်းလည်း အတော် များ တယ်။ ဒါပေမဲ့ အတွေ့အကြုံ (အောင်မြင်တဲ့ အတွေ့အကြုံ၊ အထူးသဖြင့် နိမ့်တဲ့ အတွေ့အကြုံ) တွေရပြီးနောက် သူတို့ ဟာ စစ်ပွဲတစ်ခုလုံး အစအဆုံး ဆက်သွယ်နေတဲ့ အတွင်းပိုင်းအရာများ ၊ ဆိုလိုတာက အဲဒီအခိုင်အမာစစ်ပွဲရဲ့ သဘောတရားများကို နားလည်လာနိုင်တယ်။ သေနင်္ဂဗျူဟာနဲ့ စစ်ပရိယာယ်များကို နားလည်လာနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် စစ်ပွဲကို ပိုင်နိုင်စွာ ဦးစီးလာနိုင်တယ်။ ဒီအခါမှာ အတွေ့အကြုံမရှိသူ တစ်ယောက်ယောက်ကို ပြောင်းပြီး ဦးစီးခိုင်းမယ်ဆိုရင် သူလည်း တိုက်ပွဲတချို့မှာ ရှုံးခဲ့ရပြီးနောက်မှ (အတွေ့အကြုံများ ရရှိပြီး) မှ သာ စစ်ပွဲရဲ့ မှန်ကန်တဲ့ တရားများကို နားလည်လာနိုင်မယ်။

ရဲဘော်တချို့ဟာ လုပ်ငန်းတာဝန်တစ်ခုခုကို ရဲရဲတင်းတင်း လက်မခံဝံ့တဲ့ အခါမှာ "ဒီအလုပ် ကျွန်တော်မပိုင်ဘူး" လို့ ပြောတာကို မကြာခဏ ကြားရတယ်။ ဘာကြောင့် မပိုင်သလဲ ...။ အကြောင်းကတော့ သူဟာ ဒီလုပ်ငန်းရဲ့ အတွင်းသဘောနဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေတို့ နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်တရားကို နားမလည်လို့ ဖြစ်တယ်။ ဒါမှ မဟုတ် ဒီအလုပ်မျိုးကို တစ်ခါမှ မကြုံဘူးလို့ ဖြစ်တယ်။ ဒါမှ မဟုတ် အတွေ့အကြုံ နည်းလို့ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအလုပ်မျိုးရဲ့ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်တရားဆိုတာကို ပြောနိုင်စရာ အကြောင်း မရှိတော့ဘူး။ အလုပ်အကြောင်းနဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို အသေးစိတ် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာပြီးတဲ့ နောက် မှာ သူဟာ ပိုင်နိုင်မှု အတော်အသင့်ရှိ လာပြီလို့ ထင်ပြီး၊

ဒီအလုပ်ကို ဆောင်ရွက်လိုစိတ် ရှိလာလိမ့်မယ်။ တကယ်လို့ ဒီလူဟာ
ဒီအလုပ်ကို ဆောင်ရွက်ရာမှာ အချိန်တန်ကြာရင် ဒီအလုပ်နဲ့
ပတ်သက်တဲ့ အတွေ့အကြုံရလာ လိမ့်မယ်။ ဒါ့အပြင် သူဟာ
ပြဿနာများကို ဆန္ဒစွဲကျကျ၊ တစ်ဖက်သတ်ကျကျ၊ အပေါ်ယံကျကျ
ကြည့်ရှုသူ မဟုတ်ဘဲ၊ အခြေအနေကို စိတ်ထားနှိမ့်ချစွာ စိစစ်လေ့လာ
သူတစ်ယောက်လည်း ဖြစ်ရင် သူဟာ အလုပ်ကို
ဘယ်လိုဆောင်ရွက်ရမယ်ဆိုတဲ့ အချက်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ နိဂုံးချုပ်ချက်
ရရှိနိုင်လိမ့်မယ်။ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ဖို့ သတိ အများကြီး
တိုးလာလိမ့်မယ်။ ပြဿနာကို ဆန္ဒစွဲကျကျ၊ တစ်ဖက်သတ်ကျကျ၊
အပေါ်ယံကျကျကြည့်ရှုသူများ သာ တစ်နေရာရာသို့ ရောက်သွားတဲ့
အခါ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေကိုလည်း မမေး၊ ကိစ္စတစ်ခုလုံး ကိစ္စများ
ရဲ့ ဖြစ်ပျက်လာပုံနဲ့ မျက်မှောက် အခြေအနေတစ်ခုလုံး) ကိုလည်း
မကြည့်၊ ကိစ္စများ ရဲ့ အနှစ်သာရ (ကိစ္စများ ရဲ့ လက္ခဏာ၊ ကိစ္စတစ်ခုနဲ့
တစ်ခု အတွင်းပိုင်းဆက်သွယ်မှု) ကိုလည်း သိအောင်မလုပ်ဘဲ
မိမိကိုယ်ကို ဟုတ်လှပြီအထင်နဲ့ အမိန့်ပေးကြတယ်။ ဒီလိုလူတွေက
ဇောက်ထိုးကျွမ်းပြန်ကျရမှာ သေချာတယ်။

အထက်ပါ အချက်တွေမှ တွေ့မြင်နိုင်တာက သိမြင်မှုဖြစ်စဉ်ထဲမှာ
ပထမ ခြေလှမ်းဟာ ပြင်ပလောကရှိ အကြောင်းအရာများ နဲ့
စတင်ထိတွေ့တာဖြစ်တယ်။ ဒါဟာ အာ ရံခံစားခြင်းအဆင့်ဖြစ်တယ်။
ဒုတိယခြေလှမ်းဟာ ခံပြီးရတဲ့ အချက်အလက်များကို
စုစည်းပေါင်းချုပ်ပြီး စနစ်တကျစီစဉ်တာနဲ့
ပြုပြင်ပြောင်းလဲတာဖြစ်တယ်။ ဒါဟာ အမြင်ယူဆမှု၊ ပိုင်းဖြတ်မှုနဲ့
ကျိုးကြောင်းဆင်ခြင်မှု ဆိုတဲ့ အဆင့်ဖြစ်တယ်။ အာရံခံစားပြီးရတဲ့
အချက်အလက်များ ဟာ တစ်ပိုင်းတစ်စနဲ့ မပြည့်မစုံ၊ မလုံမလောက်

မဟုတ်ဘဲ အလွန်ကြွယ်ဝပြီး၊ မှားယွင်းတဲ့ အာရုံခံစားမှု မဟုတ်ဘဲ တကယ့်ဖြစ်ရပ်များ နဲ့ ကိုက်ညီမှ သာ ဒီလိုအချက်အလက်များကို အခြေတည်ပြီး မှန်ကန်တဲ့ အမြင်ယူဆချက်များ နဲ့ ကြောင်းကျိုးတရားများကို ဖန်တီးနိုင်မယ်။

ဒီ နေ ရာ မှာ အရေးကြီးတဲ့ အချက်နှစ်ချက်ကို အလေးထားပြီး ညွှန်ပြရမယ်။ ပထမအချက်ကတော့ ဆင်ခြင်သိဟာ အာရုံသိအပေါ် အမှီပြုရတယ်ဆိုတဲ့ ပြဿနာပဲ။ ဒီပြဿနာကို အထက်မှာ ပြောခဲ့ပြီးပါပြီ။ ခုထပ်လောင်း ပြောလိုပါတယ်။ တကယ်လို့ ဆင်ခြင်သိကို ရရှိဖို့ အတွက် အာရုံသိကတစ်ဆင့် ယူဖို့ မလိုဘူးလို့ ယူဆရင်၊ အဲသလို ယူဆသူဟာ စိတ်ဝါဒသမားပဲ။ အဘိဓမ္မာသမိုင်းမှာ "ဆင်ခြင်ရေး သက်သက်ဝါဒ" လို့ ခေါ်တဲ့ ဂိုဏ်းတစ်ဂိုဏ်းရှိခဲ့တယ်။ ဒီဂိုဏ်းဟာ ဆင်ခြင်မှုရဲ့ စစ်မှန်မှုကိုသာ အသိအမှတ်ပြုပြီး၊ အတွေ့အကြုံနဲ့ စစ်မှန်မှုကို အသိအမှတ်မပြုဘူး၊ ဆင်ခြင်မှုသာ အားကိုးလောက်တယ်။ အာရုံခံစားပြီးရတဲ့ အတွေ့အကြုံဟာ အားမကိုးလောက်ဘူးလို့ ယူဆတယ်။ ဒီဂိုဏ်းရဲ့ အမှားဟာ တကယ့်ဖြစ်ရပ်များကို ကပြောင်းကပြန်လုပ်ပစ်တာဖြစ်တယ်။ ဆင်ခြင်ပြီးရရှိတဲ့ အရာများ ခိုင်လုံမှုဟာ အာရုံခံမှုမှ ပေါ်ပေါက်လာတာကြောင့်ဖြစ်တယ်။ ဒီလိုမဟုတ်ရင် ဆင်ခြင်ပြီး ရလာတဲ့ အရာများ ဟာ မြစ်ဖျားမရှိတဲ့ မြစ်၊ အမြစ်မရှိတဲ့ သစ်ပင်လို မိမိရဲ့ ဆန္ဒပိုင်းအရ အလိုအလျောက် ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ မခိုင်လုံတဲ့ အရာသာဖြစ်လိမ့်မယ်။

သိမြင်မှုဖြစ်စဉ်ရဲ့ အစီအစဉ်အရဆိုရင်၊ အသိဖြစ်စဉ်အတွင်းမှာ လူမှုလက်တွေ့ရဲ့ အရေးပါပုံကို ကျွန်တော်တို့ အလေးထားညွှန်ပြရတာဟာ လူမှုလက်တွေ့ကသာ လူတို့ ရဲ့

သိမြင်မှုကို စတင်ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်လို့ ဖြစ်တယ်။
အာရုံခံစားမှုအတွေ့အကြုံများကို ပကတိပြင်ပလောကမှ
စတင်ရရှိနိုင်လို့ ဖြစ်တယ်။ မိမိမျက်စိကိုမှီ တ် နားကို ပိတ်ထားကာ
ပကတိပြင်ပလောကနဲ့ လုံးလုံးအဆက်ပြတ်နေသူအဖို့ သိမြင်မှုဆိုတာ
မရှိနိုင်ဘူး။ သိမြင်မှု အတွေ့အကြုံက စတင်တယ်၊ ဒါဟာ
သိမြင်မှုဆိုင်ရာရုပ်ဝါဒပဲ။

ဒုတိယအချက်မှာ သိမြင်မှုကို နက်နဲလာအောင်လုပ်ဖို့ လိုတယ်။
သိမြင်မှုရဲ့ အာရုံ ခံစားမှုအဆင့်ကို ဆင်ခြင်မှုအဆင့်သို့
ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်အောင် လုပ်ဖို့ လိုတယ်။ ဒါက သိမြင်မှုဆိုင်ရာ
အနုပဋိလောမပဲ။

တကယ်လို့ သိမြင်မှုဟာ အာရုံခံစားမှုဆိုတဲ့ အဆင့်နိမ့်မှာသာ
ရပ်တန့်နေနိုင်တယ်။ ဆင်ခြင်သိဟာ စိတ်မချရ၊ အာရုံခံအသိသာ
စိတ်ချရတယ်လို့ ထင်မှတ်ရင် သမိုင်းမှာ ရှိခဲ့တဲ့ "အတွေ့အကြုံဝါဒ"
အမှားကို ထပ်မံကျူးလွန်တာ ဖြစ်တယ်။ ဒီသဘောတရားမျိုးရဲ့
အမှားဟာ အောက်ပါအချက်ကို နားမလည်လို့ ဖြစ်တယ်။

အာရုံခံစားပြီးရတဲ့ အချက်အလက်များ ဟာ ပကတိပြင်ပလောကကို
တစ်စုံတစ်ရာ မှန်ကန်စွာ ရောင်ပြန်ဟပ်တာဖြစ်ပေမဲ့ (ဒီနေရာမှာ
အတွေ့အကြုံဟာ မိမိရဲ့ စိတ်အတွင်းမှ ခံစားမှုသာဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့
စိတ်ဝါဒဆိုင်ရာ အတွေ့အကြုံဝါဒကို မဆိုလိုဘူး)။ ၎င်းတို့ ဟာ
တစ်ဖတ်သက်ကျတဲ့ အရာနဲ့ အပေါ်ယံကျတဲ့ အရာများ သာ ဖြစ်တယ်။
ဒီရောင်ပြန်ဟပ်မှုဟာ မပြည့်စုံဘူး။ အရာကိစ္စများ ရဲ့ အနှစ်သာရကို
ရောင်ပြန်ဟပ် မထားဘူးဆိုတာကို နားမလည်လို့ ဖြစ်တယ်။
အရာကိစ္စတစ်ခုလုံးကို လုံးဝ ရောင်ပြန်ဟပ်ဖို့ ၊ အရာကိစ္စများ ရဲ့

အနှစ်သာရကို ရောင်ပြန်ဟပ်ဖို့ ၊အရာကိစ္စများ ရဲ့ အတွင်းပိုင်း တရားများကို ရောင်ပြန်ဟပ်ဖို့ အတွက် ခံစားပြီး ရရှိတဲ့ ကြွယ်ဝတဲ့ အချက်အလက်များကို စဉ်းစားတွေးတောခြင်းဖြင့် အကာကိုပစ်၊ အနှစ်ကိုယူ၊ အတုကိုပစ် အစစ်ကိုယူ အပေါ်ယံမှ အတွင်းပိုင်းသို့ ထိုးထွင်းခြင်းဆိုတဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု လုပ်ပြီး အမြင်ယူဆချက်များ နဲ့ သဘောတရားများ စနစ်တစ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ဖန်တီးရမယ်။ အာရုံသိကနေ ဆင်ခြင်သိကို ခုန်လွှားတိုးတက်သွားရမယ်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲပြီးဖြစ်တဲ့ ဒီသိမြင်မှုမျိုးဟာ ပိုပြီးအနှစ်မဲ့ဖြစ်သွားတာမဟုတ်၊ ပိုပြီးမခိုင်မလုံ ဖြစ်သွားတာ မဟုတ်ဘူး ၊အဲဒါနဲ့ ပြောင်းပြန်၊ သိမြင်မှုဖြစ်စဉ်အတွင်း လက်တွေ့အပေါ် အခြေစိုက်ပြီး ဝိဇ္ဇာနည်းကျ ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ထားတဲ့ အရာမှန်ရင်၊လီနင်ပြောခဲ့သလိုပဲ ပကတိအရာကိစ္စများကို ပိုပြီးနက်နဲ၊ ပိုပြီး မှန်ကန်၊ ပိုပြီးပြည့်စုံစွာ ရောင်ပြန်ဟပ်ထားတဲ့ အရာများ ဖြစ်တယ်။

အသေးအမွှားကိစ္စထဲမှာ နစ်မြုပ်နေတဲ့ ညံ့ဖျင်းသူများကတော့ ဒီလို မဟုတ်ဘူး ၊ သူတို့ ဟာ အတွေ့အကြုံကို အထင်ကြီးပြီး သဘောတရားကို အထင်သေးလို့ ပကတိဖြစ်စဉ်တစ်လုံးကိုခြုံပြီး မကြည့်တတ်ဘူး၊ ရှင်းလင်းပြတ်သားတဲ့ လမ်းညွှန်မှု မရှိဘူး၊ ရှေ့ ... အဝေးက အနာဂတ်ကို မမြင်ကြဘူး၊ အောင်မြင်မှုလေး နည်းနည်းရရနဲ့ တစ်စွန်းတစ်စကလေး သိရုံနဲ့ ကျေနပ်နှစ်သိမ့်နေကြတယ်။ တော်လှန်ရေးကို ဒီလိုလူ အစပျိုး ခေါင်းဆောင်ရင်၊ တော်လှန်ရေးကို လမ်းမှားသို့ ရောက်သွားစေလိမ့်မယ်။

ဆင်ခြင်သိဟာ အာရုံသိအပေါ် အမှီပြုရတယ်။ အာရုံသိကို ဆင်ခြင်သိသို့ တိုးတက်လာအောင် လုပ်ဖို့ လိုတယ်။ အဲဒါဟာ

အနုပဋိလောမရုပ်ဝါဒဆိုင်ရာ သိမြင်မှု သဘောတရားဖြစ်တယ်။
အဘိဓမ္မာရေးရာမှာရှိတဲ့ "ဆင်ခြင်ရေးသက်သက်ဝါဒ" နဲ့
"အတွေ့အကြုံဝါဒ" တို့ဟာ သိမြင်မှုရဲ့ သမိုင်းသဘောဆောင်မှု ဒါမှ
မဟုတ် အနုပဋိလောမ သဘောဆောင်မှုကို နားမလည်ကြဘူး၊ ၎င်းတို့
မှ တစ်ဖက်သတ်ကျတဲ့ အမှန်တရား အသီးအသီး ရှိပေမဲ့
(ရုပ်ဝါဒဆိုင်ရာ ဆင်ခြင်ရေးသက်သက်ဝါဒနဲ့ အတွေ့အကြုံများကို
ဆိုလိုတယ်၊ စိတ်ဝါဒဆိုင်ရာ ဆင်ခြင်ရေးသက်သက်ဝါဒနဲ့
အတွေ့အကြုံဝါဒများကို မဆိုလိုဘူး)
သိမြင်မှုသဘောတရားတစ်ခုလုံးအရဆိုရင် ၎င်းတို့ နှစ်ခုစလုံး
မှားယွင်းတယ်။ အာရုံခံစားမှုကနေ ဆင်ခြင်မှုသို့ တက်လှမ်းသွားတဲ့
အနုပဋိလောမရုပ်ဝါဒဆိုင်ရာ သိမြင်ရေးလှုပ်ရှားမှုဟာ သေးငယ်တဲ့
သိမြင်မှုဖြစ်စဉ်တစ်ခု (ဥပမာ အရာကိစ္စတစ်ခု ဒါမှ မဟုတ်
လုပ်ငန်းတစ်ခုနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သိမြင်မှု) အဖို့ ဒီအတိုင်းဖြစ်တယ်။
ကြီးမားတဲ့ သိမြင်မှုဖြစ်စဉ်တစ်ခု (ဥပမာ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၊ ဒါမှ
မဟုတ်တော်လှန်ရေးတစ်ရပ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သိမြင်မှု)အဖို့ လည်း
ဒီအတိုင်းဖြစ်တယ်။

ဒါပေမဲ့ သိမြင်ရေးလှုပ်ရှားမှုဟာ ဒီမှာ
တင်အဆုံးသတ်မသွားသေးဘူး။ အနုပဋိ လောမရုပ်ဝါဒဆိုင်ရာ
သိမြင်ရေးလှုပ်ရှားမှုပြဿနာကို ဆွေးနွေးရာမှာ ဆင်ခြင်သိနေရာမှာ
ရပ်ထားရင်ပြဿနာကို တစ်ဝက်သာ သုံးသပ်တာဖြစ်တယ်။
မာ့ကစ်ဝါဒရဲ့ အဘိဓမ္မာအရ ပြောရရင် အလွန်အရေးကြီးလှတဲ့
အပိုင်းကိုသာ ဆွေးနွေးရသေးတယ်။ အလွန်အရေးကြီးတဲ့
ပြဿနာကတော့ ပကတိတည်ရှိနေတဲ့ ကမ္ဘာလောကရဲ့
ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်တရားများကို နားလည်ထားပြီး

ကမ္ဘာလောကအကြောင်းကို ရှင်းပြနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ အချက်မှာ မတည်ဘဲ၊ ဒီတရားများ နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သိရှိနားလည်မှုဖြင့် ကမ္ဘာလောကကြီးကို တက်တက်ကြွကြွ လှုပ်ရှားနိုင်စွမ်းရှိစွာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ အချက်မှာ တည်တယ်လို့ မှတ်စိတ်ဒါအဘိဓမ္မာက ယူဆတယ်။ မှတ်စိတ်ဒါအမြင်အရ ကြည့်ရင် သဘောတရားဟာ အရေးကြီးတယ်။

"တော်လှန်ရေးသဘောတရား

မရှိရင်

တော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှုမရှိနိုင်ဘူး *လီနင်ရေး - "ဘာလုပ်ကြမလဲ" အခန်း ၁၊ အပိုင်း ၄ လို့ လီနင်ပြောဆိုခဲ့တဲ့ စကားမှာ သဘောတရားရဲ့ အရေးကြီးပုံကို အပြည့်အဝ ဖော်ပြထားတယ်။ ဒါပေမဲ့ မာ့က်စ်ဝါဒမှာ သဘောတရားကို အလေးထားရရှိဖို့ကိစ္စဟာ သဘောတရားက လက်တွေ့လုပ်ဆောင်မှုများကို လမ်းညွှန်နိုင်လို့ ဖြစ်တယ်။ မှန်ကန်တဲ့ သဘောတရားရှိပေမဲ့ ဒီသဘောတရားကို ပါးစပ်ကသာ ဟစ်နေပြီး လက်တွေ့ အသုံးမချဘဲ ချောင်ထိုးထားရင် ဒီသဘောတရားဟာ ဘယ်လောက်ပဲ ကောင်းကောင်း အဓိပ္ပာယ်ရှိမှာ မဟုတ်ဘူး ။ သိမြင်မှုဟာ လက်တွေ့ကာလတာဖြစ်တယ်။ လက်တွေ့က တစ်ဆင့်ရရှိတဲ့ သဘောတရားရေးသိမြင်မှုဟာ လက်တွေ့သို့တစ်ဖန် ပြန်သွားဖို့ လိုတယ်။ သိမြင်မှုရဲ့ တက်ကြွတဲ့ လှုပ်ရှားနိုင်စွမ်းဟာ အာရုံသိကနေ ဆင်ခြင်သိသို့ တက်တက်ကြွကြွ လှုပ်ရှားနိုင်စွမ်းရှိစွာ ခုန်လွှားတိုးတက်သွားမှုမှာ ဖော်ပြရုံသာမက ပိုပြီး အရေးကြီးတာက ဆင်ခြင်သိကနေ တော်လှန်ရေးလက်တွေ့သို့ ခုန်လွှားတိုးတက်သွားမှုမှာ လည်း ဖော်ပြရမယ်ဖြစ်တယ်။

ကမ္ဘာလောကရဲ့ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်တရားဆိုင်ရာ သိမြင်မှုကို
ဆုပ်ကိုင်ရရှိမိပြီး နောက် ဒီသိမြင်မှုကို ကမ္ဘာလောကကို
ပြုပြင်ပြောင်းလဲတဲ့ လက်တွေ့ထဲသို့ တစ်ဖန်ပြန် သွားစေရမယ်။

ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးလက်တွေ့ထဲမှာ တော်လှန်တဲ့ လူတန်းစားတိုက်ပွဲနဲ့
အမျိုးသားရေးတိုက်ပွဲလက်တွေ့ထဲမှာ
ဝိဇ္ဇာပညာစမ်းသပ်မှုလက်တွေ့ထဲမှာ တစ်ဖန်ပြန်လည် အသုံးပြုရမယ်။
အဲဒါဟာ သဘောတရားကို စစ်ဆေးတာနဲ့ သဘောတရားကို
ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်စေတာတို့ ရဲ့ ဖြစ်စဉ်ဖြစ်တယ်။
သိမြင်မှုဖြစ်စဉ်တစ်လုံးရဲ့ ဆက်လက်မှု ဖြစ်တယ်။ သဘောတရားဟာ
ပကတိအမှန်တရားနဲ့ ကိုက်ညီမကိုက်ညီဆိုတဲ့ ပြဿနာကို အထက်မှာ
ပြောဆိုခဲ့တဲ့ အာရုံခံစားမှုက ဆင်ခြင်မှုကို တက်လှမ်းသွားတဲ့
သိမြင်ရေးလှုပ်ရှားမှုအတွင်းမှာ လုံးဝ ဖြေရှင်းပြီးတာ မဟုတ်ဘူး ။
လုံးဝဖြေရှင်းဖို့ လည်း မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဒီပြဿနာကို
လုံးဝဖြေရှင်းမယ်ဆိုရင် ဆင်ခြင်သိကို လူမှုရေးလက်တွေ့ထဲသို့
တစ်ဖန်ပြန်သွားစေရမည်သာဖြစ်တယ်။ သဘောတရားကို
လက်တွေ့မှာ အသုံးချကာ ကြိုတင်ခန့်မှန်းထားတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ဆိုတဲ့
အချက်ကို ဒီသဘောတရား အောင်မြင်နိုင် မအောင်မြင်နိုင်ဆိုတဲ့
အချက်ကို ကြည့်ရမည်သာဖြစ်တယ်။ များ ပြားလှတဲ့ သဘာဝဝိဇ္ဇာ
ပညာ သဘောတရားများကို အမှန်တရားဖြစ်တယ်လို့
အသိအမှတ်ပြုခြင်း ခံရတာဟာ ဒီသဘောတရားများကို
သဘာဝဝိဇ္ဇာပညာရှင်များ စတင်ဖန်တီးလိုက်စဉ်က မှန်ကန်ရုံသာမက
နောင်ကာလရှိ ဝိဇ္ဇာပညာ လက်တွေ့များကလည်း မှန်ကန်ကြောင်း
သက်သေပြလို့ ဖြစ်တယ်။

မ့က်စ်လီနင်ဝါဒကို အမှန်တရားဖြစ်တယ်လို့ အသိအမှတ်ပြုခြင်း
ခံရတာဟာလည်း မ့က်စ်၊ အိန်ဂျယ်၊ လီနင်၊ စတာလင်က
ဒီသဘောတရားကို ဝိဇ္ဇာနည်းကျ စတင်ဖန်တီးစဉ်က မှန်ကန်သာမက
နောင်ကာလရှိ တော်လှန်တဲ့ လူတန်းစားတိုက်ပွဲနဲ့

အမျိုးသားရေးတိုက်ပွဲ လက်တွေ့များကလည်း မှန်ကန်ကြောင်း သက်သေပြလို့ ဖြစ်တယ်။ အနုပဋိလောမရုပ်ဝါဒဟာ တစ်လောကလုံးဆိုင်ရာ အမှန်တရား ဖြစ်ရတဲ့ အကြောင်းမှာ ဘယ်သူ့ရဲ့ လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်ချက်မဆို ဒီနယ်ပယ်က တိမ်းရှောင်ကျော်ထွက်လို့ မရနိုင်တာကြောင့် ဖြစ်တယ်။

များ ပြားလှတဲ့ သဘောတရားများ ဟာ ဒင်ပြည့်ကျပ်ပြည့် အမှန်တရား မဟုတ်ဘူး ။ လက်တွေ့ စမ်းသပ်ခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့ ရဲ့ မပြည့်စုံမှုကို ပြည့်စုံလာအောင် ပြုပြင်ပေးရတယ်။ များ ပြားလှတဲ့ သဘောတရားများ ဟာ မှားယွင်းနေတယ်၊ လက်တွေ့ စမ်းသပ်ခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့ ရဲ့ အမှားများကို ပြုပြင်ပေးရတယ်လို့ လူသားတို့ ရဲ့ သိမြင်မှု သမိုင်းက ကျွန်တော်တို့ ကို ထောက်ပြလိုက်တယ်။ လက်တွေ့ဟာ အမှန်တရားရဲ့ စံထားချက်ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုရတဲ့ အကြောင်းရင်း၊ "ဘဝရဲ့ လက်တွေ့ဆိုင်ရာ အမြင်ဟာ သိမြင်မှုသဘောတရားရဲ့ ပထမဆုံးအမြင်နဲ့ အခြေခံအမြင်ဖြစ်သင့်တယ်* **လီနင်ရေး - ရုပ်ဝါဒနှင့် အတွေ့အကြုံဝေဖန်ရေးဝါဒ** လို့ ဆိုရတဲ့ အကြောင်းရင်းကတော့ အထက်ပါအချက်များကြောင့်ပဲ။

"သဘောတရားဟာ တော်လှန်ရေးလက်တွေ့နဲ့ မပေါင်းစပ်ရင် ရည်ရွယ်ချက်မရှိတဲ့ သဘောတရားဖြစ်သွားလိမ့်မယ်၊ အလားတူပဲ လက်တွေ့ဟာ သဘောတရားကို လမ်းညွှန်အဖြစ်မထားရင် ဆင်ကန်းတောတိုးလုပ်တဲ့ လက်တွေ့ဖြစ်သွားလိမ့်မယ်"* **စတာလင်ရေး - လီနင်ဝါဒအခြေခံများ** လို့ စတာလင်ပြောခဲ့တာ အလွန်ချက်ကျလှတယ်။

သိမြင်ရေး လှုပ်ရှားမှုဟာ ဒီမှာ ပဲ ပြီးဆုံးသွားပြီလား

ပြီးလည်း ပြီးဆုံးပြီ၊ ပြီးလည်း မပြီးဆုံးသေးဘူးလို့ ကျွန်တော်တို့ အဖြေပေး ရလိမ့်မယ်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းရှိ လူသားတို့ ဟာ တစ်စုံတစ်ရာ ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှု အဆင့်ရှိ တစ်စုံတစ်ရာ ပကတိဖြစ်စဉ်ကို တော်လှန်ပြောင်းလဲတဲ့ လက်တွေ့ (တစ်စုံတစ်ရာ သဘာဝဖြစ်စဉ်ကို တော်လှန်ပြောင်းလဲတဲ့ လက်တွေ့ဖြစ်ဖြစ်၊ တစ်စုံတစ်ရာ လူမှုရေး ဖြစ်စဉ်ကို တော်လှန်ပြောင်းလဲတဲ့ လက်တွေ့ ဖြစ်ဖြစ်) ထဲသို့ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြရာမှာ ပကတိဖြစ်စဉ်ရဲ့ ရောင်ပြန်ဟပ်မှုကြောင့် တစ်ကြောင်း၊ ဆန္ဒပိုင်းရဲ့ စွမ်းဆောင်မှုကြောင့် တစ်ကြောင်း၊ လူတို့ ရဲ့ သိမြင်မှုဟာ အာရုံခံစားမှုကနေ ဆင်ခြင်မှုသို့ ပြောင်းလဲ လာပြီး အဲဒီ ပကတိဖြစ်စဉ်ရဲ့ တရားများ နဲ့ ယေဘုယျအားဖြင့် လျော်ညီတဲ့ အတွေးအခေါ်၊ သဘောတရား၊ စီမံကိန်း ဒါမှ မဟုတ် အစီအစဉ်များကို ဖန်တီးလိုက်တယ်၊ ပြီးနောက် အဲဒီအတွေးအခေါ်၊ သဘောတရား၊ စီမံကိန်း ဒါမှ မဟုတ် အစီအစဉ်များကို အဆိုပါ ပကတိဖြစ်စဉ်ရဲ့ လက်တွေ့ထဲမှာ ထပ်မံ ကျင့်သုံးရပြန်တယ်၊ တကယ်လို့ ကြိုတင် ခန့်မှန်းထားတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း အထမြောက်ရင်၊ ဆိုလိုတာက ကြိုတင် သတ်မှတ်ထားတဲ့ အတွေးအခေါ်၊ သဘောတရား၊ စီမံကိန်း၊ အစီအစဉ်များကို အဆိုပါ ပကတိဖြစ်စဉ်ရဲ့ လက်တွေ့ထဲမှာ တကယ့်ဖြစ်ရပ်အဖြစ်၊ ဒါမှ မဟုတ် အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် တကယ့်ဖြစ်ရပ် အဖြစ် ပြောင်းလဲပစ်နိုင်ရင် ဒီအခိုင်အမာ ဖြစ်စဉ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သိမြင်ရေး လှုပ်ရှားမှုဟာ ပြီးဆုံးပြီလို့ ဆိုရမယ်။

ဥပမာ သဘာဝကို တော်လှန်ပြောင်းလဲတဲ့ ဖြစ်စဉ်ထဲမှာ တစ်စုံတစ်ရာ အင်ဂျင်နီယာစီမံကိန်း အောင်မြင်တာ၊ တစ်စုံတစ်ရာ ဝိဇ္ဇာပညာဆိုင်ရာ မှန်းဆချက်ကို မှန်ကန်ကြောင်း အထောက်အထားနဲ့ သက်သေပြတာ၊ တစ်စုံတစ်ရာ ပစ္စည်းကိရိယာကို

ဖြစ်အောင်ပြုလုပ်တာ၊ တစ်စုံတစ်ရာ လယ်ထွက်သီးနှံကို ရရှိကာ
လူ့အဖွဲ့အစည်းကို တော်လှန်ပြောင်းလဲတဲ့ ဖြစ်စဉ်ထဲမှာ တစ်စုံတစ်ရာ
သပိတ်မှောက်တိုက်ပွဲ အောင်မြင်တာ၊ တစ်စုံတစ်ရာ
စစ်ပွဲအောင်မြင်တာ၊ တစ်စုံတစ်ရာ ပညာရေးစီမံကိန်း
အကောင်အထည်ပေါ် လာတာတို့ ဟာ ကြိုတင်ခန့်မှန်းထားတဲ့
ရည်ရွယ်ချက် အကောင်အထည် ပေါ်လာတာဖြစ်တယ်လို့ ဆိုနိုင်တယ်။
ဒါပေမဲ့ ယေဘုယျအားဖြင့်ဆိုရင် သဘာဝကို တော်လှန်ပြောင်းလဲတဲ့
လက်တွေ့ထဲမှာ ဖြစ်ဖြစ်၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို တော်လှန်ပြောင်းလဲ တဲ့
လက်တွေ့ထဲမှာ ဖြစ်ဖြစ် လူတို့ ရဲ့ မူလသတ်မှတ်ထားတဲ့ အတွေးအခေါ်၊
သဘောတရား၊ စီမံကိန်း၊ အစီအစဉ်တွေ ပြောင်းလဲမှု နည်းနည်းမှ
မရှိဘဲ ဖြစ်မြောက်လာတဲ့ ကိစ္စဟာ အလွန်နည်းတယ်။ ဒီလိုဖြစ်ရတဲ့
အ ကြော င်း ရ င်း မှာ တည်ရှိနေတဲ့ ဖြစ်ရပ်များကို
တော်လှန်ပြောင်းလဲနေတဲ့ သူတို့ ဟာ ကန့်သတ်မှုအမြောက်အမြားကို
အမြဲခံနေရလို့ ဖြစ်တယ်။ သူတို့ ဟာ ဝိဇ္ဇာပညာအချက်အလက်နဲ့
အတတ်ပညာအချက်အလက်များ ရဲ့ ကန့်သတ်မှုများကို အမြဲခံရရုံမက၊
ပကတိဖြစ်စဉ်ရဲ့ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုနဲ့ ၎င်းဖြစ်စဉ်က ဖော်ပြတဲ့
အတိုင်းအတာရဲ့ ကန့်သတ်မှုများ (ပကတိဖြစ်စဉ်ရဲ့ ဘက်များ နဲ့
အနှစ်သာရ လုံးဝ မပေါ်လွင်လာသေးတာ) ကိုလည်း ခံရလို့ ဖြစ်တယ်။
ဒီလိုအခြေအနေမျိုးမှာ ၊ လက်တွေ့လုပ်ဆောင်တဲ့ အခါ မမျှော်လင့်တဲ့
အခြေအနေများကို တွေ့ရတာကြောင့်၊ အတွေးအခေါ်၊ သဘောတရား၊
စီမံကိန်းနဲ့ အစီအစဉ်များကို တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့်
ပြောင်းလဲလိုက်ရတဲ့ ကိစ္စမျိုး အမြဲရှိတတ်တယ်။ တစ်ခုလုံးကို
ပြောင်းလဲလိုက်ရတဲ့ ကိစ္စမျိုးလည်း ရှိတတ်တယ်။ ဆိုလိုတာက မူလ
သတ်မှတ်ထားတဲ့ အတွေးအခေါ်၊ သဘောတရား၊ စီမံကိန်းနဲ့

အစီအစဉ်တွေ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် ဒါမှ မဟုတ်
တစ်ခုလုံးအားဖြင့် လက်တွေ့အခြေအနေနဲ့ မကိုက်ညီတဲ့ ကိစ္စမျိုး၊
တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် ဒါမှ မဟုတ် တစ်ခုလုံးအားဖြင့် မှားယွင်းတဲ့
ကိစ္စမျိုး ရှိတတ်တယ်။ များ သောအားဖြင့် အပြန်ပြန် အလှန်လှန်
ထပ်ခါတလဲလဲ ဆုံးရှုံးပြီးမှ သာ မှားယွင်းတဲ့ သိမြင်မှုများကို
ပြုပြင်နိုင်တယ်။ ပကတိဖြစ်စဉ်တရားနဲ့ ကိုက်ညီလာနိုင်တယ်။
ဒါကြောင့် ဆန္ဒပိုင်းအရာကို ပကတိအရာအဖြစ် ပြောင်းလဲပစ်နိုင်တယ်။
(သို့မဟုတ်) လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ရာမှာ ကြိုတင်ခန့်မှန်းထားတဲ့
အကျိုးဆက်များကို ရရှိနိုင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ်
ဒီလိုအခါမျိုးရောက်ရင် တစ်စုံတစ်ရာဖြစ်ပေါ် တိုးပွားမှု
အဆင့်အတွင်းရှိ တစ်စုံတစ်ရာ ပကတိဖြစ်စဉ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ လူတိုင်း
သိမြင်ရေးလှုပ်ရှားမှုဟာ ပြီးဆုံးပြီလို့ ဆိုနိုင်တယ်။

ဒါပေမဲ့ ဖြစ်စဉ်ရဲ့ ရှေ့သို့ ရွေ့လျားမှုအရဆိုရင် လူတို့ ရဲ့
သိမြင်ရေးလှုပ်ရှားမှုဟာ မပြီးဆုံးသေးဘူး၊ သဘာဝလောကရဲ့
ဖြစ်စဉ်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ ဖြစ်စဉ်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊
ဘယ်ဖြစ်စဉ်မဆို အတွင်းပိုင်း ပဋိပက္ခများ နဲ့ တိုက်ပွဲများကြောင့် ရှေ့သို့
ရွေ့လျားတိုးတက်နေရာ၊ လူတို့ ရဲ့ သိမြင်ရေး လှုပ်ရှားမှုဟာလည်း
ထက်ကြပ်မကွာ ရှေ့သို့ ရွေ့လျား တိုးတက်သင့်တယ်။ လူ့အဖွဲ့အစည်း
လှုပ်ရှားမှုအရ ပြောရရင် တကယ့်တော်လှန်ရေး ခေါင်းဆောင်များ ဟာ
မိမိရဲ့ အတွေးအခေါ်၊ သဘောတရား၊ စီမံကိန်းနဲ့ အစီအစဉ်များ
အမှားအယွင်း ရှိတဲ့ အခါ အထက်မှာ ပြောခဲ့သလို ပြုပြင်တတ်ရမည်။
ထိုမျှသာမက တစ်စုံတစ်ရာ ပကတိဖြစ်စဉ်ဟာ တစ်စုံတစ်ရာဖြစ်ပေါ်
တိုးပွားမှု အဆင့်တစ်ခုကနေ တခြား ဖြစ်ပေါ်တိုးပွားမှု အဆင့်တစ်ခုသို့
ရွေ့လျားပြောင်းလဲ သွားတဲ့ အခါမှာ လည်း မိမိကိုယ်တိုင်နဲ့

တော်လှန်ရေးထဲ ပါဝင်ကြသူအားလုံးကို ဆန္ဒပိုင်း သိမြင်မှုအရ လိုက်ပါရွေ့လျား ပြောင်းလဲသွားအောင် ပြုလုပ်တတ်ရမယ်။ ဆိုလိုတာက တော်လှန်ရေး တာဝန်သစ်နဲ့ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်သစ်များ တင်ပြရာမှာ အခြေအနေ ပြောင်းလဲမှုအသစ်များ နဲ့ ကိုက်ညီစေရမယ် ဖြစ်တယ်။ တော်လှန်ရေးကာလရှိ အခြေအနေ ပြောင်းလဲမှုက အလွန်ပဲ လျင်မြန်တယ်။ တကယ်လို့ တော်လှန်ရေးသမားများ ရဲ့ သိမြင်မှုဟာ အဲဒီ ပြောင်းလဲမှုများ နဲ့ တစ်ပါတည်း မြန်မြန်လိုက်ပါ မပြောင်းလဲနိုင်ရင် တော်လှန်ရေးအောင်မြင်အောင် ခေါင်းဆောင်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး ။

ဒါပေမဲ့ အတွေးအခေါ်ဟာ တကယ့်ဖြစ်ရပ်များ ရဲ့ နောက်မှာ ကျန်ရစ်လေ့ရှိတယ်။ ဒီလိုဖြစ်ရတာဟာ လူတို့ ရဲ့ သိမြင်မှုက လူ့အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အချက်အလက် အမြောက်အမြားရဲ့ ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်မှုကို ခံရလို့ ဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဟာ တော် လှ န် ရေး တ ပ် ဖွဲ့ ထဲ မှာ ရှိတဲ့ ခေါင်းမာဂိုဏ်းသားများကို ဆန့်ကျင်တယ်။ သူတို့ ရဲ့ အတွေးအခေါ်ဟာ ပြောင်းလဲသွားပြီဖြစ်တဲ့ ပကတိအခြေအနေများ နဲ့ တစ်ပါတည်း လိုက်ပါ မတိုးတက်နိုင်လို့ သ မို င်း မှာ လက်ယာအချောင်ဝါဒအဖြစ် ဖော်ပြလာကြတယ်။ ပဋိပက္ခများ ရဲ့ တိုက်ပွဲဟာ ပကတိဖြစ်စဉ်ကို ရှေ့သို့ တိုးတက်လာအောင် တွန်းတင်လိုက်ပြီး ဖြစ်ပေမဲ့၊ သူတို့ ရဲ့ သိမြင်မှုဟာ အ ဆ င် ဟော င်း မှာ ရပ်တန့်မြဲ ရပ်တန့်နေသေးတယ် ဆိုတာကို အဲဒီလူတွေ မမြင်ကြဘူး။ ခေါင်းမာဂိုဏ်းသားအားလုံးရဲ့ အ တွေး အ ခေါ် မှာ ဒီလိုထူးခြားချက် ရှိနေတယ်။ သူတို့ ရဲ့ အတွေးအခေါ်ဟာ လူမှုရေးလက်တွေ့နဲ့ ကင်းကွာနေတယ်။ သူတို့ ဟာ လူ့အဖွဲ့အစည်းဆိုတဲ့ ရထားရှေ့မှာ ရှေ့ဆောင်လမ်းပြအလုပ်ကို

မဆောင်ရွက်နိုင်ကြဘူး၊ ရထားနောက်ကလိုက်ကာ ရထားအရှိန်
မြန်လိုက်တာလို့ သာ ပြစ်တင်တတ်ကြတယ်၊ ရထားကို နောက်ပြန်ဆွဲဖို့
၊ ရထားကို နောက်ပြောင်မောင်းဖို့ ကြံစည်ကြတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ဟာ "လက်ဝဲ" လေအိုးအချောင်ဝါဒကိုလည်း
ဆန့်ကျင်တယ်။ သူတို့ ရဲ့ အတွေးအခေါ်ဟာ ပကတိဖြစ်စဉ်ရဲ့
တစ်စုံတစ်ရာ ဖြစ်ပေါ်တိုးပွားမှု အဆင့်ထက် ကျော်လွန်နေတယ်၊
တချို့ဟာ စိတ်ကူးယဉ်မှုကို အမှန်တရားအဖြစ် မြင်ကြတယ်။
တချို့ကတော့ နောင်ကျမှ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မယ့်
ရည်မှန်းချက်ကို မျက်မှောက်မှာ မနိုင်မနင်း ပြုလုပ်နေကြတယ်၊
ဒီလိုပြုလုပ်တာဟာ လက်ရှိလူအများ စုရဲ့ လက်တွေ့နဲ့
ကင်းကွာနေတယ်၊ လက်ရှိ တကယ့်ဖြစ်ရပ်များ နဲ့ ကင်းကွာနေတယ်၊
အပြုအမူအရ မိုက်ရူးရဲဝါဒကို ဖော်ပြနေတယ်။

စိတ်ဝါဒနဲ့ စက်ယန္တရားရုပ်ဝါဒ၊ အချောင်ဝါဒနဲ့ မိုက်ရူးရဲဝါဒတို့ ရဲ့
ထူးခြားချက်ဟာ ဆန္ဒပိုင်းနဲ့ ပကတိပိုင်း ကင်းကွာနေခြင်း၊ သိမြင်မှုနဲ့
လက်တွေ့ ကင်းကွာနေခြင်း ဖြစ်တယ်။ ဝိဇ္ဇာနည်းကျ
လူမှုရေးလက်တွေ့ဆိုတဲ့ ထူးခြားချက်ရှိတဲ့ မှတ်စုံလီဝါဒရဲ့
သိမြင်မှုသဘောတရားဟာ မှားယွင်းတဲ့ ဒီအတွေးအခေါ်များကို
ပြတ်ပြတ်သားသား မဆန့်ကျင်ဘဲ မနေနိုင်ဘူး။

စကြဝဠာဖြစ်ပေါ်တိုးပွားမှုရဲ့ အကြွင်းမဲ့ ဖြစ်တဲ့
အ ထွေ ထွေ ဖြစ် စ ဉ် ထဲ မှာ အတိအကျဖြစ်စဉ် အသီးသီးရဲ့
ဖြစ်ပေါ်တိုးပွားမှုဟာ နှိုင်းယှဉ်ပြီး တည်ရှိတာပဲဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့်
အကြွင်းမဲ့အမှန်တရားဆိုတဲ့ မြစ်ရှည်ကြီးထဲမှာ တစ်စုံတစ်ရာ
ဖြစ်ပေါ်တိုးပွားမှု အဆင့်ရှိ အတိအကျဖြစ်စဉ် အသီးသီးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့

လူတို့ ရဲ့ သိမြင်မှုဟာ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းအရဖြစ်တဲ့ အမှန်တရားသာ ဖြစ်တယ်လို့ မှတ်စိတ်ဝါဒီများက အသိအမှတ်ပြုတယ်။ မရေမတွက်နိုင်တဲ့ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းအရ ဖြစ်တဲ့ အမှန်တရားများကို စုပေါင်းလိုက်ရင် အကြွင်းမဲ့ အမှန်တရား ဖြစ်လာတယ်။ * လီနင် - ရုပ်ဝါဒနှင့် အတွေ့အကြုံဝေဖန်ရေးဝါဒ

ပကတိဖြစ်စဉ်ရဲ့ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုဟာ ပဋိပက္ခများ နဲ့ တိုက်ပွဲများ ဖြင့် ပြည့်နှက်နေတဲ့ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုဖြစ်တယ်။ လူတို့ ရဲ့ သိမြင်ရေးလှုပ်ရှားမှုရဲ့ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုဟာလည်း ပဋိပက္ခများ နဲ့ တိုက်ပွဲများ ဖြင့် ပြည့်နှက်နေတဲ့ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု ဖြစ်တယ်။ ပကတိကမ္ဘာလောကရဲ့ အနုပဋိလောမကျတဲ့ လှုပ်ရှားမှုမှန်သမျှဟာ လူတို့ ရဲ့ သိမြင်မှုထဲကို အနှေးနဲ့ အမြန် ရောင်ပြန်ဟပ်လာနိုင်တယ်။ လူမှုရေးလက်တွေ့ထဲက ပေါ်ပေါက်ခြင်း၊ ဖြစ်ပေါ်တိုးပွားခြင်းနဲ့ ကွယ်ပျောက်ခြင်းဆိုတဲ့ ဖြစ်စဉ်ဟာ အဆုံးမရှိသလို၊ လူတို့ ရဲ့ သိမြင်မှုပေါ်ပေါက်ခြင်း၊ ဖြစ်ပေါ်တိုးပွားခြင်းနဲ့ ကွယ်ပျောက်ခြင်းဆိုတဲ့ ဖြစ်စဉ်ဟာလည်း အဆုံးမရှိဘူး။

တစ်စုံတစ်ရာ အတွေးအခေါ်၊ သဘောတရား၊ စီမံကိန်းနဲ့ အစီအစဉ်များကို အခြေစိုက်ခြင်းဖြင့် ပကတိတည်ရှိနေတဲ့ ဖြစ်ရပ်များကို တော်လှန်ပြောင်းလဲတဲ့ လက်တွေ့ဟာ တစ်ကြိမ်ထက် တစ်ကြိမ် ရှေ့သို့ တိုးတက်နေလို့ ပကတိတည်ရှိနေတဲ့ ဖြစ်ရပ်များ နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ လူတို့ ရဲ့ သိမြင်မှုဟာလည်း တစ်ကြိမ်ထက်တစ်ကြိမ် နက်နဲလာတယ်။ ပကတိတည်ရှိနေတဲ့ ကမ္ဘာလောကရဲ့ ပြောင်းလဲရေးလှုပ်ရှားမှုဟာ ဘယ်တော့မှ ပြီးဆုံးသွားမှာ မဟုတ်လို့ လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ရာမှာ အမှန်တရားနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ လူတို့ ရဲ့ သိမြင်မှုဟာလည်း ဘယ်တော့မှ ပြီးဆုံးသွားမှာ မဟုတ်ဘူး ။

မာ့ကံစံလီနင်ဝါဒဟာ အမှန်တရားကို အပြီးသတ်လိုက်တာ မဟုတ်ဘဲ လက်တွေ့ထဲမှာ အမှန်တရား သိမြင်ရေး လမ်းကြောင်းများကို အဆက်မပြတ် ဖွင့်ပေးနေတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ရဲ့ နိဂုံးချုပ်ချက်ကတော့ ဆန္ဒပိုင်းနဲ့ ပကတိပိုင်း၊ သဘောတရားနဲ့ လက်တွေ့၊ သိခြင်းနဲ့ လုပ်ခြင်းတို့ ကို အခိုင်အမာကျကျ သမိုင်းအရ ပေါင်းစပ်ပေးရမယ် ဖြစ်တယ်။ အခိုင်အမာသမိုင်းနဲ့ ကင်းကွာတဲ့ "လက်ဝဲ" ဒါမှ မဟုတ် လက်ယာကျတဲ့ မှားယွင်းတဲ့ အတွေးအခေါ် မှန်သမျှကို ဆန့်ကျင်ရမယ် ဖြစ်တယ်။

လူ့အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုဟာ မျက်မှောက်ခေတ်ကို ရောက်ရှိလာတဲ့ အခါမှာ ကမ္ဘာလောကကို မှန်မှန်ကန်ကန် သိမြင်ရေးနဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသမိုင်း ပေးတာဝန်ဟာ ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစားနဲ့ ၎င်းရဲ့ နိုင်ငံရေးပါတီရဲ့ ပခုံးပေါ်သို့ ကျရောက်နေပြီ ဖြစ်တယ်။ ဝိဇ္ဇာနည်းကျသိမြင်မှုအရ သတ်မှတ်ထားတဲ့ ကမ္ဘာလောကကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲတဲ့ ဒီလက်တွေ့ ဖြစ်စဉ်ဟာ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဖြစ်ဖြစ်၊ တရုတ်ပြည်မှာ ဖြစ်ဖြစ် သမိုင်းဆိုင်ရာ ကာလတစ်ခု (သို့) သမိုင်းမှာ မကြုံဘူးတဲ့ အရေးပါတဲ့ အချိန်ကာလ တစ်ခုသို့ ဆိုက်ရောက်နေပြီ။ အဲဒါကတော့ ကမ္ဘာကြီးနဲ့ တရုတ်ပြည်ရှိ အမှောင်ထုကြီးကို လုံးဝဖျိခွင်းပြီး မကြုံစဖူးထွန်းလင်းတောက်ပြောင်တဲ့ ကမ္ဘာကြီးအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲပစ်ရေးပဲဖြစ်တယ်။ ကမ္ဘာလောကကြီးကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖို့ ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစားနဲ့ တော်လှန်တဲ့ ပြည်သူများ ဆင်နွှဲနေကြတဲ့ တိုက်ပွဲမှာ အောက်ပါတာဝန်များ ပါဝင်တယ်။

ပကတိ ကမ္ဘာလောကကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရမယ်၊ မိမိရဲ့ ဆန္ဒပိုင်း ကမ္ဘာ လောကကိုလည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲရမယ်ဆိုတာဟာ မိမိရဲ့ သိမြင်နိုင်စွမ်းကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲရမယ်၊ ဆန္ဒပိုင်း ကမ္ဘာလောကနဲ့

ပကတိကမ္ဘာလောကရဲ့ ဆက်စပ်မှုကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရမယ်ဖြစ်တယ်။
ကမ္ဘာပေါ် တစ်စိတ်တစ်ဒေသမှာ ဒီလိုပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုမျိုးကို
လုပ်ဆောင်နေကြပြီ။ အဲဒီဒေသကတော့
ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုဖြစ်တယ်။ ဆိုဗီယက်ပြည်သူတို့ က
ဒီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဖြစ်စဉ်ကို ရှေ့သို့တိုးတက်အောင် တွန်းတင်
နေကြတုန်းပဲ။ တရုတ်ပြည်သူများ နဲ့ ကမ္ဘာ့ပြည်သူများကလည်း
ဒီပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ဖြစ်စဉ်ကို ဖြတ်သန်းနေကြတယ်။ ဒါမှ မဟုတ်
ဖြတ်သန်းကြလိမ့်မယ် ဖြစ်တယ်။ ပြုပြင် ပြောင်းလဲခြင်းခံရမဲ့
ပကတိကမ္ဘာလောကဆိုတဲ့ အထဲမှာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို
ဆန့်ကျင်သူအားလုံးလည်း ပါဝင်တယ်။ သူတို့ ကို
ပြုပြင်ပြောင်းလဲရာမှာ အတင်းအကျပ် ပြောင်းလဲခိုင်းတဲ့ အဆင့်ကို
ဖြတ်သန်းရမယ်။ ဒီနောက်မှ သာ ကိုယ်ပိုင်အသိရှိတဲ့ အဆင့်သို့
ရောက်ရှိနိုင်မယ်ဖြစ်တယ်။ ကမ္ဘာကြီးဟာ လူသားတစ်ရပ်လုံးက
မိမိကိုယ်ကိုလည်း ကောင်း၊ ကမ္ဘာလောကကြီးကိုလည်းကောင်း
ကိုယ်ပိုင်အသိနဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲတဲ့ ကာလသို့ ဆိုက်ရောက်လာတဲ့
အခါ ကမ္ဘာ့ကွန်မြူနစ်ခေတ်ကို ရောက်ပြီဖြစ်တယ်။

လက်တွေ့ကတစ်ဆင့် အမှန်တရားကို ရှာဖွေတွေ့ရှိပြီး
တစ်ဖန်လက်တွေ့က တစ်ဆင့် အမှန်တရားကို မှန်ကန်ကြောင်း
သက်သေပြုတယ်။ အမှန်တရားတိုးပွားအောင် လုပ်တယ်။
အာရုံသိကနေ ဆင်ခြင်သိသို့ တက်တက်ကြွကြွ လှုပ်ရှားနိုင်စွမ်းရှိစွာ
ဖြစ်ပေါ်တိုးပွားပြီး တစ်ဖန်ဆင်ခြင်သိကနေ တော်လှန်ရေးလက်တွေ့ကို
တက်တက်ကြွကြွ လှုပ်ရှားနိုင်စွမ်းရှိစွာ လမ်းညွှန်တယ်။ ဆန္ဒပိုင်း
ကမ္ဘာလောကနဲ့ ပကတိကမ္ဘာလောကကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲတယ်။
လက်တွေ့လုပ်လိုက်၊ သိမြင်လိုက်၊ နောက်ထပ် လက်တွေ့လုပ်လိုက်။

နောက်ထပ် သိမြင်လိုက်ဆိုတဲ့ ဒီသဏ္ဌာန်ဟာ စက်ဝိုင်းလို အဆုံးမရှိ
ထပ်ခါထပ်ခါ လည်နေတယ်။ လက်တွေ့နဲ့ သိမြင်မှုတို့
တစ်ပတ်ပတ်မိတိုင်း၊ အတွင်း သဘောဟာ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းအားဖြင့်
ပိုပြီးမြင့်တဲ့ အဆင့်သို့ တက်လှမ်းလာတယ်။ အဲဒါဟာ
အနုပဋိလောမရုပ်ဝါဒဆိုင်ရာ သိမြင်မှုသဘောတရား
တစ်ခုလုံးဖြစ်တယ်။ အဲဒါဟာ အနုပဋိလောမ ရုပ်ဝါဒရဲ့ သိခြင်းနဲ့
လုပ်ခြင်းတို့ ပေါင်းစည်းမှု အမြင်ပဲ။
